

Merhaba,

2011 yılının son günlerinde Ankara Valiliği'nin bir açıklaması gündemimize hızla düştü. Okulların kent çeperlerinde kurulacak kampüslere taşınacağını müjdeleyen bu açıklama, Şube gündemimizde olan, okul yapılarının korunmasına dair çalışmalara yeni boyutlar ekledi. Bir süredir okul yapıları konusunda yaptığımız şu tespitleri çeşitli nedenlerle gündeme taşımaktaydık:

Kent merkezlerinde yer alan ve Ankara'da çoğu Cumhuriyet ve kent tarihimiz ile özdeşleşmiş olan okul yapıları rant baskısı ile boşaltılmaya, okullar şehir dışına taşınmaya çalışılmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında modernleşmenin önemli temsil mekânları olarak inşa edilen ve modern eğitimin sembolleri haline dönen yapıların büyük bir bölümü bugün kent merkezlerinde kalmıştır. Bu sebeple söz konusu yapılar kent merkezlerinde artan rant baskısından etkilenmektedir. Örneğin Kızılay kent merkezinde yer alan Mimar Kemal İlköğretim Okulu, Atatürk Lisesi, Ankara Kız Lisesi gibi yapıların bahçeleri ticarileştirilerek, bazı kısımları hafta içi okul saatleri de dâhil olmak üzere, bazı kısımları da daimi olarak otoparklara dönüştürülmüştü. Şubemizin, Ankara Kız Lisesi'ne yönelik, Ankara Kız Lisesi Mezunlar Derneği ile birlikte yürüttüğü çalışmaların sonucu, bahçenin tamamına yakınının otopark haline dönüştürülmesi ve ağaçların kesilmesi son anda engellenebilmişti.

Bu baskının giderek artması ve yoğunlaşması ise kaçınılmazdı. Son dönemlerde kent merkezinin çöküntü haline geldiği ve bu bölgenin güvenlik sorunlarından arındırılması gerektiği, farklı çevrelerce dile getirilmekte. Sözelimi bu gerekçeyi öne süren bir mal sahibi, Türkiye'nin ilk gökdelenini, hiçbir izin almaksızın, üstelik yapıya bir de kat ekleyerek bir otele dönüştürebiliyor. Ya da Ankara Valiliği okul yapılarını kent dışına taşıyarak, öğrencileri merkezden uzaklaştırma kararı alabiliyor. Ancak tüm bu karmaşanın ortasında kent merkezlerinde kalan okullara devam eden ve taşınmaları gündeme gelen öğrencileri büyük sorunlar bekliyor olacak.

Sınav baskısı altında okul-dershane arasında mekik dokuyan öğrenciler, okul binaları da şehir dışına taşındığında sosyal hayattan tamamen kopmuş olacaklar. Günlük yaşantıları içinde yolculuk için harcadıkları zaman artmış olacaktır. Toplumsal hayattan uzaklaşmış bireyler olarak okul sonrası toplumsal hayata katılımında zorluk yaşayacaklardır. Bugün şehir dışındaki üniversite kampüslerinin bile öğrencileri kent yaşantısından kopardığına dair eleştiriler getirilirken, esas olarak evlerine mümkün olduğunca yakın yerlerde eğitim görmeleri gereken öğrencilerin her gün şehir dışına taşınmaları mantık dışıdır.

Önerilen yeni sistemde ulaşım önemli bir yer tutmaktadır. Ankara kentinde yaşayan öğrencilerin her gün okul giriş ve çıkışlarında taşınacak olması Ankara trafiğine büyük bir külfet ve beraberinde araç yoğunluğu ve trafik hızını da getirecektir. Vali Alaaddin Yüksel'in belirttiği gibi öğrencilerin metro ile taşınacağını düşünmek, yıllardır ilerlemeyen Ankara metro inşaatı göz önüne alındığında oldukça iyimser bir temennidir. Dahası, temel unsuru ulaşım olan böylesi bir projenin kentin tümüne ilişkin bir ulaşım planlamasının yokluğunda ele alınması gerçekçilikten uzaktır.

Önerilen projenin toplumsal ve eğitsel yönleri de detaylı düşünülmüş görünmemektedir. Öğrencilerin taşınması ailelerin fazladan servis parası vermeleri anlamına gelecektir. Çocuklarını devlet okullarına yollayan ailelerin durumu ortadayken, eğitim ücretine bir de servis ücretinin eklenmesi binlerce aileyi etkileyecektir. Kız çocuklarının halen okula gönderilmekten imtina edildiği, çocuk çalışanların sayısının hiç de azımsanmayacak durumda olduğu ülkemizde, bazı aileler çocuklarını uzak buldukları kampüslere yollamak istemeyecektir. Öte yandan, Türkiye'de lise ve dengi okullardaki eğitim sistemi yıllardır tartışılabilir. Lise boyunca üniversite sınavına hazırlanan gençlerin okulla ve eğitimle kurdukları ilişki yine bu düzeyde tanımlanır. Üniversite sınavına endekslili bir eğitim sisteminin içeriğinin iyileştirilmesi, öğrencileri içine alması oldukça zordur. Bu zorluğun yeni inşa edilecek okul binaları ile aşılamayacağı, önerilen mekânsal hareketin, atama bekleyen öğretmenlerin, öğretmensiz okulların sıkıntılarını çözmeceği aşikârdır.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Fatih Söyler

Yayın Kurulu

Ali H. Alptekin, Özge Göncü, Sila Karataş,
Orçun Köken, Ali Tolga Özden, Arif Şentek,
Ethem Torunoğlu, Y.Yeşim Uysal, Fadime Yılmaz.

Yayına Hazırlayan

Özge Göncü, Y. Yeşim Uysal

Grafik Tasarım
Hatice Erbay

tmmob
mimarlar
odası

ANKARA ŞUBESİ
BÜLTEN

95

Ocak 2012

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni
Ayda bir yayımlanmaktadır.
7000 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.

Burada yer alan yazıların içeriğinin sorumluluğu yazarına aittir.
Kaynak gösterilmek koşulu ile alıntı yapılabilir.

Baskı Tarihi: Şubat 2012
Konur Sokak No: 4/3 Kızılay, ANKARA
T: 312 417 86 65 F: 312 417 18 04
e-posta: info@mimarlarodasiankara.org
www.mimarlarodasiankara.org

Baskı: Pelin Ofset
T: 312 395 25 80-81

Valilik tarafından yapılan açıklama ile okul yapılarının kampüsler halinde tasarlanacağı belirtilmişti. Bu kampüslerin içinde yüzme havuzları, alışveriş merkezi gibi fonksiyonlar da tanımlanıyor. Spor tesisleri gençlerin eğitiminde önemli rol oynasa da, alışveriş merkezinin okul kampüsüne girmesi hükümetin okullara ve eğitim sistemine yaklaşımını da sergilemektedir. Alışveriş merkezlerini kamusal mekânların yerine ikame eden ve öğrencileri genç tüketici kitlesi olarak gören anlayış pekiştirilmektedir.

Son olarak, kent merkezlerinde yer alan ve çoğu Cumhuriyetle yaşıt olan okul yapılarının akıbetinin ne olacağı oldukça düşündürücüdür. Mevcut rant baskısı düşünöldüğünde, önerilen eğitim kampüsleri fikrinin, bir süredir gündemde olan mevcut okul yapılarını boşaltma amacına cevap olarak kurgulanmadığına inanmak için hiçbir sebep görünmüyor. Bu yapıların, boşaltılsalar dahi kamusal ve kültürel-eğitsel kullanımlarını sürdürmeleri için acil projeler geliştirilmesi gerekiyor. Şubemizin bu yönde başlattığı çalışmalara tüm üyelerimizin katkı ve katılımını bekliyoruz.

2011'i "Okullara kentsel dönüşüm" projesi ile kapattık; dileyelim 2012 kente dair kazanımlarımızın arttığı, sermaye mekânlarının değil, kamusal mekânların öne çıktığı bir yıl olsun.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
41. Dönem Yönetim Kurulu

İÇİNDEKİLER

ŞUBEMİZDEN

- Bina Kimlikleri Söyleşisi 9 – Vali Konağı
- Kültür MBÇK Konya Teknik Gezisi, Seval Özer Hüyüköü
- Semt Temsilciliği Toplantıları Devam Ediyor
- Kamu, Özel Sektör ve Üniversiteler İşyeri Temsilcilikleri Gölbaşı Buluşması

9-15

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

- Mimarlık ve Eğitim Kurultayı 6
- Mimarlık ve Eğitim Kurultayı (MEK VI)'nın Ardından, Tonguç Akış
- Kamusal Yeniden Çalışmayı
- İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet: Masaüstü Militanları ve Kamusal Aydınlar, James Petras
- Küresel Ekolojik Kriz: Küresel İsyân ve Güney Afrika'da Bir Nafîle Zirve Daha, Ethem Torunoğlu
- Van Kesin Hasar Tespit Çalışmaları, Ünal Kara

16-33

BASIN AÇIKLAMASI

- Hopa Davası: Elbet Bir Bildiği Var Bu Çocukların, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

34-35

ÖZEL BÖLÜM: Ankara'da Kent Merkezindeki Okul Yapılarına Ne Olacak?	36-49
■ Musiki Muallim Mektebi, Ticaret Lisesi, İsmetpaşa Kız Enstitüsü, Ankara Kız Lisesi, Cebeci Ortaokulu, Atatürk Lisesi	
■ Okullar Şehir Dışına Çıkıyor Farkında Mısınız? Pınar Öğünç	
■ Ankara'da Okulları Kim Şehir Dışına Taşıyor? Y.Yeşim UYSAL	
■ Eğitim Hizmetleri, Kamu-Özel Ortaklığı Modeli ile Oluşturulacak "Eğitim Kampüsleri" ya da "Eğitim Kentler" Aracılığıyla Ticarileştirilmek İsteniyor! Eğitim-Sen	
EĞİTİM	50
■ Öğrenci Temsilcilik Seçimleri	
PROJE UYGULAMA	51-52
■ XIII. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, 2012	
■ Devam Eden Yarışmalar	
MESLEKİ UYGULAMA	53-55
■ Mimarlık ve Yeni Malzemeler, Claudio Chesi, Çev: Mustafa M. Mazıoğlu	
■ 2012 Büro Tescil Belgeleri	
BİLİNMEYEN ANKARA	56-59
■ Ankara Fen Lisesi, Sermin Çakıcı	
KİTAP YORUM	60-61
■ Bina Kimlikleri: Cumhuriyet'in 50 Yılı, Elvan Altan Ergut.	
KARİKATÜR	62
MESLEKİ DENETİM	63
GELİR-GİDER TABLOSU	64

Bina Kimlikleri Söyleşileri 9 Vali Konağı

Bina Kimlikleri Söyleşileri'nin dokuzuncusu **29 Aralık 2011** tarihinde **Ankara Vali Konağı** üzerine gerçekleştirildi. Oturum başkanlığını **Haluk Zelef**'in üstlendiği söyleşiye konuşmacı olarak Ankara Valiliği adına İl Kültür ve Turizm Müdürü **Doğan Acar** ve Mimar **Zafer Akay** konuk oldu.

Doğan Acar Ankara tanıtım filmini katılımcılar ile paylaştıktan sonra, Ankara Valisi'nin yapının kullanımına ilişkin düşünce ve mesajlarını ilettiler. Ankara'nın genel kültür, turizm ve sanat yapısı hakkında bilgi veren Acar'dan sonra sözü Zafer Akay aldı. Akay konuşmasında Vali Konağı'nın proje müellifi Enver Tokay hakkında bilgi verdi. Enver Tokay hakkında çok az bilgiye ulaşılabildiğini, Tokay'ın katıldığı yarışmalar dışında çok az projesinin yayınlanmış olduğunu dile getirdi. Zafer Akay, mimarın Vali Konağı dışında bilgilerine ulaşılabilen yapıları olan Erzurum Atatürk Üniversitesi Kampusu, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yapıları hakkında da bilgi verdi. Konuşmacı Enver Tokay'ın yaşadığı dönemde, 50'lerde ve 60'larda mimarlık alanında yaşanan gelişmeleri değerlendirdi, Enver Tokay'ın mimarlık ortamında önemli bir rol

oynadığının altını çizdi. Zafer Akay, Tokay'ın yapılarının yönlendirmeleri konusuna da konuşmasında yer verdi. Emek İşhanı'ndaki yönlendirmenin kuzey-güney doğrultusunda oluşunun bilinçli olduğunu söyleyen konuşmacı Vali Konağı'ndaki yönlendirme yaklaşımının ise diğer yapılarına göre farklılık taşıdığını belirtti.

Son olarak sözü alan Haluk Zelef konuşmasını, Enver Tokay'ın dönem arkadaşlarının Tokay'a ilişkin duygu ve düşünceleri, Vali Konağı'nın bulunduğu Çankaya bölgesinin 1950- 70 yılları arasındaki dönüşümü ve Vali Konağı yapısının mimari özelliklerine ilişkin yorum olarak üç ana başlık altında topladı. Enver Tokay'ın dönem arkadaşlarınca organizasyon becerisi yüksek, liderlik kabiliyeti olan bir mimar olarak bilindiği ve bu özelliklerinin özellikle yarışma projelerine yansıdığını söyleyen Zelef, dönem arkadaşlarının ve proje ortaklarının yaptıkları projelerin mimarlık ortamında paylaşılmamış ve yayınlanmamış olmasından büyük üzüntü duyduklarını dile getirdi.

Çankaya bölgesinin 1970'lerde ve 1960'lardaki planlarını karşılaştırarak bir değerlendirme yapan

konuşmacı, 1960'lı yıllarda bölgede bağ evi tarzında küçük yapılar mevcutken, 70'lerde bu yapıların yerlerinde Büyükelçilikler, Botanik Park, Vali Konağı ve Amerikan Subay Evi gibi prestij yapılarının bulunduğunu açıkladı. Haluk Zelef, konuşmasının son bölümünde ODTÜ Mimarlık Bölümü öğrencileri tarafından hazırlanan plan, görünüş ve maket görselleri aracılığıyla yapının iç düzenlemesi hakkında bilgi verdi. Yapının 2000'li yıllara ait, özgün durumundan bir hayli uzaklaşmış durumuna ilişkin fotoğrafları katılımcılar ile paylaştı.

Katılımcıların yorumları ve sorunlarının yanıtlanması ile son bulan Bina Kimlikleri Söyleşi'nin ele alacağı bir sonraki yapı Türkiye'nin ilk apartmanlarından olan Vakıf Apartmanı üzerine olacak. Oturum yürütücülüğünü Başkent Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Filiz Yenişehirlioğlu'nun yapacağı söyleşiye ODTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Yıldırım Yavuz ile Ankara Devlet Tiyatrosu Müdürü Mehmet Akif Yeşilkaya konuşmacı olarak katılacaklar. 19 Ocak 2012 Perşembe saat:18.30'da gerçekleştirilecek **Bina Kimlikleri Söyleşi 10 – Vakıf Apartmanı**, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi toplantı salonunda.

Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi ile Söyleşileri konusunda detaylı bilgiye www.mimarlarodasiankara.org adresinden ulaşabilirsiniz.

Kültür MBÇK Konya Teknik Gezisi

22 Aralık 2011

Seval ÖZER HÜYÜKLÜ

O gün sabah 05.00'de uyandım; heyecandan bütün gece dönüp durmuştum. Geceden randevulaştığımız arkadaşlarımızı anlaştığımız yerden alıp, Tren Gar'ına ulaşacağız; arabamızı park edeceğiz; sıcak simitlerimizi, gazetemizi alıp tarihi Ankara Gar'ının koltuklarında çayımızı yudumlarken 07.00'de hareket edecek trenimizi bekleyeceğiz. Öyle de oldu...

Mimarlar Odası'ndan sorumlu arkadaşlarımız hepimizi sevgi ile karşıladı, eksik var mı diye kontrol ettikten sonra (YHT) Yüksek Hızlı Trenin (YHT) 6. Vagonuna dizildik. Çay kahve servisli uçak seyahati konforunda Konya'ya 1 saat 40 dakikada vardık. Bizim için tahsis edilen gezi otobüsüne binip doğru Mimarlar Odası Konya Şubesi'nin o muhteşem binasına ulaştığımızda

harika hazırlanmış kahvaltı sofrasıyla karşılaştık. Sıcak simitler, taze ekmekekler, hızlı çay servisi ile güzel kış bahçesinde başımız dönerek başladık gezimize...

Önce Sille Mahallesi'ne gittik. Görünce inanmadım böyle bir yerin varlığından haberdar olmayışıma... Parke taşlarla döşenmiş sokaklar, tarih kokan, eskimiş ama "onarın beni" diye adeta haykıran iki katlı ahşap evler, yağmurdan taşan suları toplayıp baraşa yönlendiren su kanalı ve üzerinde yer yer inşa edilmiş Venedikvari taş köprüleri ve restore edilmiş sanat galerilerine ve hediyelik eşya dükkânlarına dönüştürülmüş güzel mekânlarıyla sessiz sedasız ilgi bekleyen, şirin mi şirin bir yerleşim alanı... Soğuk ama güneşli havada meydandaki çay bahçesinde çaylarımızı yudumlayıp, güzelim atmosferi solurken; "Neden Sille de bir Safranbolu, bir Amasra, bir Beypazarı olmasın?" diye düşündük. Sille Baraj Gölü ve çevresi, restorasyonu yapılmakta olan Sille Kilisesi'ni de ziyaret ettikten sonra Konya'ya yine o Tarihi Konya Mimarlar Odası'na dönüp etli ekmekeklerimizi yedikten ve ayrılanlarımızı içtikten sonra tekrar yola koyulduk.

Meşhur Meraş Bağları, alabildiğine geniş yeşil alanları ile çok güzeldi. "Keşke yaz havası olsaydı" diye iç geçirmedik değil! Şimdi rotamız Mevlana Müzesi...

Çeşitli kaynaklardan edindiğim bilgiye göre;

Konya Mevlâna Külliyesi, misyon itibarıyla Mevlevîliğin "Âsitânesi" imiş. Farsçadan dilimize geçen "Âsitân" kelimesi, "eşik; padişahların, önder ve liderlerin dergâhı; nebilerin, velilerin kabirleri; payitaht (Başkent)" gibi anlamlara geliyor.

Tasavvuf tarihimizin ünlü siması Mevlâna Celaleddin Rûmî'nin babası Sultânü'l Ulema Bahauddin Veled, 1231 yılında vefat edince, vasiyetine uyularak sağlığında sık sık gezintiye geldiği, sur önündeki "Gül Bahçesi"ne gömülmüş. Daha ilk günden itibaren ziyaret edilmeye başlanılan bu mütevazî kabir, bugünkü muazzam Mevlâna Müzesi'nin ilk yapısını teşkil ediyor.

Ünlü vezir Muinüddin Pervâne başkanlığındaki bir heyet, Mevlâna'ya gelerek, kabrin üzerine, ona yaraşır bir türbe yapmak için başvuruda bulunurlar. Ama

Mevlâna "Mademki senin yapacağın kubbe, feleklerin kubbesinden daha güzel olmayacaktır; o halde bırak da onun mezarı, bu gökkubesi ile kalsın; bundan vazgeç" diyerek kabul etmemiş.

Mevlâna, 17 Aralık 1273 tarihinde vefat edince, babasının başucuna hazırlanan kabre defnedilmiştir. Bu ünlü Müzenin; Dergâh Kapıları, Meydan-ı Şerif Odası, Türbe Bölümleri, Derviş Hücreleri, Mevlevî Mezar Taşları, Şeb-i Aruz Havuzu ve Selsebil gibi bölümlerini ziyaret ettikten sonra Mevlana'ya veda ediyoruz.

Tabii günlerin en kısa olduğu günlerden birinde, planladığımız gibi, her yeri gezmek mümkün olmadı. Havanın kararması ve güne çok erken başlamamızın verdiği yorgunlukla Oda'ya dönüp çayımızı yudumlayarak tren saatimizi beklemeyi yeğleyenlerdendim. Ama Alaaddin Tepesi, Karatay Medresesi ve İnce Minare'yi daha önceki gezilerden bildiğim için oraları gezemediğime çok da üzülmedim.

Yeterli enerjiyi topladıktan Konya Gar Binasına yürüyerek geldik, eski istasyonun nostaljik ve tarih kokan bekleme salonunda trenimizi beklerken Cumhuriyet'in ilk yıllarını düşündük. Ankara'ya vardığımızda da sanki 3 gündür seyahat etmiş gibiydik. Dolu dolu geçen bu bir gün için Mimarlar Odası Ankara ve Konya Şubelerine çok teşekkür ediyoruz.

Kültür MBÇK CSO Konserleri

16, 29 Aralık 2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Kültür MBÇK etkinlikleri kapsamında kültürel birikimini artırmak amacıyla 16 Aralık 2011 tarihinde ve 29 Aralık 2011 tarihinde Cumhuriyet Senfoni Orkestrası'nın düzenlemiş olduğu konsere katılım sağlandı. 16 Aralık İsmet İnönü haftası etkinlikleri arasında gerçekleştirilen konsere dünyaca ünlü keman virtüözü Sarah Chang solist olarak katıldı. Arı Rasılainen Orkestra şefi olarak bulunduğu konser büyük ilgi ile izlendi. Kültür MBÇK etkinlikleri kapsamında kültürel etkinliklerin tekrarlanması talebi üzerine 29 Aralık 2011 tarihinde düzenlenen yeni yıl konseri de üyelerimizin katılımı ile gerçekleşti. 2012 yılını karşılayan konsere Erol Erdiç orkestrayı yönetti, Anatolian Sopranos ve Bülent Bezdüz solist olarak yer aldı. Konser halk oyunları gösterisi ile şölen havasında son buldu.

Semt Temsilciliği Toplantıları Devam Ediyor

Mimarların ikâmet ettikleri semtte, mahallede, yerel halkın ve yerel derneklerin de katılımıyla mimarların aktif rol aldığı kent inisiyatiflerinin oluşmasına katkı sağlamak amacıyla başlatılan **semt temsilcilikleri** çalışmaları Ankara'nın çeşitli semtlerinde tüm hızı ile devam ediyor. Bu kapsamda, 2011 yılının son semt temsilciliği toplantıları Aralık ayı içerisinde, Ayrancı ve Yıldız semtlerinde gerçekleşti.

Ayrancı Semt Temsilciliği 23 Aralık 2011 tarihinde yine aynı semtte 26 üyemizin katılımı ile gerçekleşti. Semt sakini mimarların birbiriyle tanıştığı ve semtleriyle ilgili sorunları konuştuğu bu ilk toplantıda, 6 üyeden oluşan Ayrancı Semt Temsilciliği Heyeti kuruldu. Bu heyetin üyeleri Cengiz Ulaş, Oğuz Arık, Işık Nural, Dilek İnce Özay ve Emine Onaran olarak belirlendi. Belirlenen sorunlara çözüm üretmek ve bir çalışma planı oluşturmak amacı ile 2. toplantı için gün ve yer belirlendi.

Ayrancı Semt Temsilciliği 2. toplantısı 11 Ocak 2012 tarihinde Mimarlar Odası Toplantı Salonu'nda yapıldı. Toplantıda, ilk olarak bölgedeki trafik sorunu üzerine

çalışmaya karar verildi. Bu doğrultuda bir ön çalışma yapılacak. Mevcut durumun analizleri yapılarak, TUİK ve Emniyet Müdürlüğü'nden bölge ile ilgili istatistikî bilgiler alınarak, esnaf ve semt sakinleri ile röportaj yapılarak, semt sakinlerinin görüşleri ile katılımcı bir modelin oluşturulması hedeflenmektedir. Muhtarlar, esnaflar ve semt sakinlerinin desteği ile kamuoyu yaratılması ve yeni bir ulaşım planı önerisinin hazırlanması planlanmaktadır. Yapılacak ön çalışmaların değerlendirileceği 3. toplantı 26 Ocak 2012 tarihinde Mimarlar Odası Toplantı Salonu'nda yapılacaktır.

Aralık ayında gerçekleştirilen 2. semt temsilciliği toplantısı **Yıldız Semti**'nde yapıldı. Toplantı 28 Aralık 2011 tarihinde bu semtte ikamet eden üyelerimizin katılımı ile gerçekleşti. Semt sakini mimarların birbirleriyle tanıştığı ve semtleriyle ilgili sorunları konuştuğu bu ilk toplantıda, Yıldız Semt Temsilciliği Heyeti oluşturulmamış, bu heyetin 2. toplantıda oluşturulması kararlaştırılmıştır. 2. toplantının yeri ve zamanı daha sonra duyurulacaktır.

Kamu, Özel Sektör ve Üniversiteler İşyeri Temsilcilikleri Gölbaşı Buluşması

7-8 Ocak 2012

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, çalışma yaşamındaki sorunların mimarlık ortamına aktarılması, meslektaşlararası dayanışmanın ve Oda ile işyeri arasında doğrudan iletişiminin sağlanması amacıyla kamu, özel sektör ve üniversitelerde İşyeri Temsilcilikleri kurmaktadır. İşyeri temsilciliklerinin verimli ve üretken bir yapılandırmayı sürdürmeleri hedefiyle her dönem kamu, özel sektör ve üniversitelerde ücretli çalışan mimarların katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda düzenlenen İşyeri Temsilcilikleri Gölbaşı Buluşması, "Gelecek Dönem Perspektifleri" teması ile 7-8 Ocak 2012 tarihlerinde gerçekleştirildi.

7 Ocak Cumartesi günü yapılan sabah oturumunda öncelikle TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Sekreter Üyesi Bülent Batuman tarafından bir açılış konuşması yapıldı. Bu konuşmada, Türkiye ve dünya gündemine paralel olarak meslek odalarının mevcut durumu ve gelecekteki konumları hakkında katılımcılara bilgi verildi. Daha sonra Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F Maliye Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Durmuş tarafından "Emekçiler ve Kriz" konulu bir sunum yapıldı. Bu sunum kapsamında; öncelikler dünyada ve daha

sonra Türkiye'de yaşanan toplumsal hareketler ve ekonomik gelişmeler değerlendirildi. Tüm bu gelişmelerin bütünlük içerisinde değerlendirilmesi gerektiği ve kapitalizmin krizinin emekçiler üzerindeki etkisinin kemer sıkma politikaları aracılığı ile açlık ve yoksulluk olacağı vurgulandı. Daha sonra tüm bu saldırılara karşı geliştirilebilecek mücadele yöntemlerine değinildi.

7 Ocak Cumartesi günü öğleden sonra ise etkinlik üç eş zamanlı atölye çalışması ile devam etti.

ATÖLYE 1

MİMARLIK BÜROLARINDA ÇALIŞMA KOŞULLARI - ÖZEL SEKTÖRDE ÇALIŞAN MİMARLAR İÇİN NASIL BİR ÖRGÜTLENME MODELİ?

Bu atölye kapsamında özel sektörde ücretli çalışan mimarların sorunları üzerine çalışma yürütülmüştür. Mimari proje bürolarında çalışan mimarların çalışma koşulları konusunda yaşadıkları sorunlar tespit edilmiş, TMMOB Mimarlar Odası tarafından belirlenen tip sözleşmenin uygulanma durumu, iş güvenliği, çalışma

saatleri, sigorta hakları, fazla mesailer, telif hakları, ücretler, mobbing ve işsizlik/güvencesizlik konuları tartışılmıştır. En yaygın problemlerin, ücret ile ilgili sorunlar, SSK prim bedellerinin ücret üzerinden yatırılmaması, fazla mesai ücretlerinin ödenmemesi ve çalışanların özlük hakları hakkında bilgi sahibi olamaması olduğu tespit edilmiştir.

Tüm bunlara paralel olarak, özel sektörde çalışan mimarların istihdam durumlarının, mimari proje bürolarının yapısına bağlı olarak çok parçalı ve dağınık olduğu ve örgütlü bir mücadelenin ortaya çıkması konusunun önemi ortaya çıkmıştır. Bu sorunlar çerçevesinde özel sektörde ücretli çalışan mimarların nasıl bir örgütlenme modeli oluşturabileceği üzerine çalışılmıştır. Uzun vadede üzerinde çalışılabilecek konu başlıkları belirlenmiştir. Bu başlıklar, özel sektörde ücretli çalışan mimarların çalışma koşulları hakkında anket çalışması yapılması, Mimarlar Odası tarafından belirlenen tip sözleşme örneği üzerine çalışma yapılması, meslek alanlarına dair seminer ve bilgilendirme programları üzerine çalışma yürütülmesi ve web üzerinden bir iletişim ağı kurulması olarak belirlenmiştir. Ve son olarak bu çalışma başlıkları üzerinden bir takvim oluşturulmuştur.

ATÖLYE 3

KAMU NEDİR? KAMU – KAMUSALLIK TANIMLARI

Mersin Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Ali Ekber Doğan tarafından yürütülen atölye kapsamında; "kamu", "kamusallık", "kamu

yararı" ve "kamu hizmeti" kavramları ve bu kavramların antik dönemden tekelci kapitalizme nasıl dönüşümler geçirdiği üzerine tartışmalar yürütülmüştür. Daha sonra, demokratik katılım süreçlerinin bir parçası olması gereken "kamusal insan" kavramının yaşadığı gerileme üzerinde durulmuştur. Son dönemde gelişen "Öfkeli" ve "İşgal Et" hareketlerinin ışığında meslek alanlarımızı kuralılaşdırmaya ve örgütlülüğümüzü dağıtmaya çalışan bu neo-liberal politikalarla mücadele etmenin önemi üzerinde durulmuştur.

Kamu hizmeti olarak tanımlanan, toplumun kentsel alanlar aracılığı ile ortak yaşamdan gelen gereksinimlere yanıt verme durumunu, topluluk merkezli, demokratik dayanışmacı sosyal ilişkiler ve ortak ihtiyaçlar merkezli olarak değerlendirmenin gerekliliği üzerine fikirler sunulmuştur. Bu tartışmalar ile birlikte üzerinde durulan diğer hususlar ise demokratik katılımcı bir yurttaşlığın gerekliliği olan kamusal alanı kullanma biçimi üzerine yeniden düşünmemizin, meydan ve eylemliliklerin yeniden bu çerçevede değerlendirilmesinin önemidir. Ayrıca, "kamu yararı" kavramının ise yeni dönem muhalefet hareketlerinin tanımları ile yeniden şekillendirmek gerekliliği üzerine tartışma yürütülmüştür.

ATÖLYE 4

KAMUDA DEĞİŞEN İSTİHDAM MODELLERİ

Avukat Nuray Özdoğan tarafından yürütülen atölyede "Torba Yasa" kapsamında kamuda çalışma yaşamında

yapılan değişiklikler ve bunun personel rejimine yansıma şekli ile devlet memurları kanun tasarısı birlikte değerlendirilmiş, kamu personel rejiminde yapılan ve yapılması planlanan değişikliklerle birlikte sistemsel değişikliklere gidildiği tespit edilmiştir. Bu tespitler üzerine çalışan atölye, sonuç olarak, Mimarlar Odası'nın kamu sektöründeki örgütlülüğünün geliştirilmesi için çalışmalar yapmasının gerekliliği, personel rejiminde yapılan değişiklikler ve kamunun serbest piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda siyasi müdahalelerle yeniden şekillenmesi karşısında yeni yöntemler geliştirilmesi konusunda çalışma yapılmasının gerekliliği tespit edildi.

Etkinlięin ikinci günü olan 8 Ocak 2012 Pazar günü yapılan son oturumda Ali Hakkan yürütücülüğünde gerçekleştirilen Forum kapsamında "Gelecek Dönem Perspektifleri" tartışıldı.

Sistemin krizi ile birlikte tüm bedellerin emekçilere ödetilmeye çalışıldığı, kazanılmış hakların sürekli bir saldırı ile geri alınmak istendiği bir dönemden geçmekteyiz. İnsanca yaşam koşulları talep etmenin bir "lüks" ya da "mesleğin doğasına aykırı" olarak tanımlanadığı bu dönemde, üretenlerin birlikte hareket etmesi ve mücadele yöntemleri üzerine daha çok çalışması temel bir gereklilik olarak karşımızda durmaktadır. Tüm bu sebeplerle, bugün daha çok dayanışmaya ve birlikte mücadele pratikleri örmeye ihtiyacımız var.

Mimarlar Odası Aylık Ödentileri Belirlendi

Merkez Yönetim Kurulu'nun 28 Aralık 2011 günü İstanbul'da yapılan 42/31 no.lu toplantısında karara bağlanan 2012 ödentileri belirlendi. Buna göre 2012 yılı içinde (1 Ocak 2012 - 31 Aralık 2012) uygulanmasına karar verilen ödentiler ve b

İlk kayıt ödentisi	30 TL
Yıllık üyelik ödentisi (12,-TL x 12)	144 TL
Yabancı uyruklu geçici üye	
ilk kayıt ödentisi	500 TL
Yabancı uyruklu geçici üye yıllık ödentisi	450 TL
SMH Büro Tescil Belgesi (BTB)	
ilk başvuru ücreti	100 TL
SMH Büro Tescil Belgesi (BTB)	
yıllık yenileme ücreti	50 TL
Kimlik Kartı yenileme ücreti	15 TL
Üye tanıma belgesi ücreti	10 TL
SM/SMB Mühürü ücreti	50 TL

Temsilcilikler Buluşması

24-25 Aralık 2011, ANKARA

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi 24–25 Aralık 2011 tarihlerinde Ankara'da Şube'ye bağlı Temsilcilikleri bir araya topladı. Bartın, Bolu, Çaycuma, Çorum, Düzce, Erzincan, Karabük, Kastamonu, Kırşehir, Nevşehir, Sivas, Yozgat, Zonguldak Temsilcilikleri ile Kırıkkale Oda Temsilciliklerinin katılımı ile gerçekleşen Buluşma gündemi şöyleydi:

Gündem:

- Temsilcilik çalışma programlarının sunuşu,
- Gelecek dönem perspektifleri,
- Gelecek dönem Şube ve Temsilcilik çalışmalarının programlanması,
- Şube-Temsilcilik ilişkileri, beklentiler

Toplantının ilk bölümünde Temsilciliklerimiz, geçen dönemin değerlendirmesi ile birlikte önümüzdeki döneme ilişkin çalışma programlarını sundular. Bu bölümde yapılan sunuşlarda Temsilciliklerimiz bölgelerindeki kent ve çevre sorunlarını, yerel yönetimlerle ilişkiler ve yaşanan sorunları, KHK'lar ile meslek uygulaması ve meslek örgütlenmesi alanında getirilmek istenen yeni düzenlemelere ilişkin kaygıları, yapı denetimi ile ilgili yaşanan sorunları dile getirdiler.

Toplantıda aşağıdaki konularda çalışmalar yapılması ortak eğilim olarak belirlendi :

1. Kültürel miras ve endüstri mirasının korunması için birimler çaba göstermeli, Şubede sürdürülmekte olan "Bina Kimlikleri" çalışması tüm birimlere yaygınlaştırılmalıdır.

2. Çocuk ve Mimarlık çalışmaları tüm birimlerin programlarında yer almalıdır.

3. Kentsel dönüşüm adı altında yapılan uygulamalar ve ranta dönük imar planı tadilatları konusunda Şubenin eşgüdümünde hukuki mücadele sürdürülmelidir.

4. TOKİ uygulamaları dikkatle izlenmeli ve her birim kendi bölgesindeki uygulamaların kente ve çevreye getirdiği olumsuzlukları rapor etmelidir.

5. Şube etkinlikleri birimlere taşınmalıdır.

Toplantıda ayrıca TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi 42. Dönem (2012- 2014) Şube-Temsilcilikler işbirliği ile gerçekleştirilmesi planlanan etkinlik başlıkları şöyle belirlendi: Kültürel Miras, Deprem, Kentsel Planlama ve Mimarlık, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği, Yapı Denetimi, Mesleki Denetim, Ulaşılabilirlik, Engelli İnsanlar ve Herkes İçin Tasarım, TOKİ ve Kentsel Dönüşüm Uygulamaları, Ulaşım, Çevre Mücadelesi, Mimarlık ve Eğitim

Önümüzdeki dönem çalışmalarına ışık tutacağına inandığımız Temsilcilikler Buluşması'nın her dönem tekrarlanması da gündeme getirildi.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

42. Dönem Olağan Genel Kurulu

Mimarlar Odası Ankara Şubesi 42. Olağan Genel Kurul Toplantısı 25-26 Şubat 2012 tarihlerinde gerçekleşecek. Genel Kurul gündemi ve yeri aşağıda belirtilmektedir. Tüm üyelerimizi Genel Kurul'un bileşeni olmaya davet ediyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Genel Kurulu:

GÜN : 25 Şubat 2012 Cumartesi
AÇILIŞ : Saat 10.00
YER : TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Teoman Öztürk Salonu
Necatibey Caddesi No. 57, Kızılay-ANKARA

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Seçimleri:

GÜN : 26 Şubat 2012 Pazar
SÜRE : 09.00-17.00
YER : Mimar Kemal İlköğretim Okulu Spor Salonu
Yüksel Caddesi, Kızılay-ANKARA

Gündem:

1. Yönetim Kurulu adına açılış, Başkanlık Divanı seçimi
2. Konuk konuşmaları
3. 41. Dönem Şube Yönetim Kurulu çalışma raporunun okunması, görüşülmesi ve hakkında karar alınması
4. Yeni dönem çalışma ilkelerinin belirlenmesi
5. Şube organları ve Oda Genel Kurulu delegasyonu için asil ve yedek adayların belirlenmesi ve duyurulması
6. Seçimler

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

Arkitekt Veri Tabanı Kullanıma Açıldı

TMMOB Mimarlar Odası, 2006 yılından başlayarak, Türkiye'nin mimarlık kültürüne katkıda bulunmuş ve bugün hayatta olmayan mimar(lar)ın anısını yaşatmak üzere bir "Anma Programı" organize etmektedir. Anma Programı'nın 2010-2012 dönemi için seçilen mimar Zeki Sayar ve başyapıtı Arkitekt dergisi hakkındaki çalışmalar, Zafer Akay, Afife Batur, Ali Cengizkan, N. Müge Cengizkan, Derin İnan, Bülend Tuna'dan oluşan Mimarlar Odası Anma Programı Komitesi tarafından "ZEKİ SAYAR VE ARKİTEKT: Tasarlamak. Örgütlemek. Belgelemek" temalı program çerçevesinde yürüttüler

Zeki Sayar, Arkitekt dergisindeki etkinliği çerçevesinde Türkiye'de 50 yıl boyunca yayıncı, mimarlık düşünürü ve eleştirmeni kimliği ile öne çıktı ve belirleyici oldu. Yayıncılığı yoluyla ve doğrudan mesleki örgütlenme

içindeki çalışmalarıyla anımsanan Sayar, bunların yanı sıra hatırı sayılır sayıda yapıyı tasarlayıp inşa etti. Sayar'ın varlığını daha net olarak ortaya çıkarmak, yaşamını, yapıtlarını, arkadaş ve dostlarını, etkinlik çevresini, mimarlık düşüncesini açığa çıkarmak için yürütülen kapsamlı bir çalışma sonucu "Zeki Sayar ve Arkitekt" sergisi hazırlandı.

TMMOB Mimarlar Odası tarafından 9-30 Aralık 2011 tarihleri arasında izleyicilerle buluşan serginin küratörlüğünü Müge Cengizkan ve Derin İnan üstlendi. Arkitekt dergisi koleksiyonunun daha kolay ulaşılabilirliği ve izlerçevesinin genişlemesi amacıyla Anma Programı kapsamında derginin tümü sayısal ortama aktarıldı: www.mo.org.tr/arkitekt veritabanı ilk kez bu sergi ile mimarlık kamuoyuna duyuruldu.

TMMOB Engelli Mühendis Mimar Şehir Plancıları Çalıştayı Düzenlendi

TMMOB Engelli Mühendis Mimar Şehir Plancıları Çalıştayı 24 Aralık 2011 tarihinde Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde düzenlendi. Çalıştay kapsamında gerçekleştirilen 3 oturumda engellilerin karşılaştıkları sorunlar ele alındı.

TMMOB 2. KADIN KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI

Ankara`da 17-18 Aralık 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen TMMOB 2. Kadın Kurultayı sonuç bildirgesi yayımlandı. Kurultay kararlarına ve sonuç bildirgesine http://www.tmmob.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=7818&tipi=20 adresinden ulaşabilirsiniz. İMO Teoman Öztürk Salonu`nda gerçekleştirilen TMMOB 2. Kadın Kurultayı yayın haline dönüştürüldü.

TMMOB SANAYİ KONGRESİ 16-17 ARALIK'TA ANKARA'DA DÜZENLENDİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) adına Makina Mühendisleri Odası (MMO) sekreteryasında düzenlenen TMMOB Sanayi Kongrelerinin on sekizincisi 16-17 Aralık 2011 tarihlerinde, Ankara'da Milli Kütüphane Konferans Salonunda gerçekleştirildi. Ana teması "Bölgesel Kalkınma Öncelikli İstihdam Odaklı Sanayileşme" olarak belirlenen Sanayi Kongresi 2011'in açılış konuşmaları MMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı tarafından yapıldı. Kongreye birçok mühendis, tanınmış iktisatçı-sosyal bilimci ve uzman konuşmacı olarak katıldı.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı – 6

16–18 Kasım 2011 / Dokuz Eylül Üniversitesi

Mimarlık Eyleminin Gelişimi ve Çeşitlenmesi¹

1999 yılında meydana gelen Marmara Depremlerinin ardından mimarlık mesleğinin eğitim ve pratik ortamlarını tüm paydaşlarla birlikte tartışmaya açmak amacıyla gerçekleştirilmeye başlanan Mimarlık ve Eğitim Kurultaylarının birincisi 2001 yılında gerçekleştirilmişti. 10 yılın ardından bu kez de Van Depreminin yaşandığı günlerde gerçekleştirilen 6. Kurultay, bu yıl 16-17-18 Kasım 2011 tarihlerinde "Mimarlık Eyleminin Gelişimi ve Çeşitlenmesi" temasıyla Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi'nde gerçekleştirdi.

Düzenleme Kurulu

Çetin Türkçü (Kurultay Başkanı)
Hikmet Gökmen (Kurultay Sekreteri)
Necip Mutlu
Eti Akyüz Levi
İlker Özdel
Zübeyda Özkan
İlker Ertuğrul

Danışma Kurulu

Ahmet Alkan, Ahmet Eyüce, Ayşe Öztaş, Bülend Tuna, Bülent Batuman (29.04.2011 tarihine kadar), Cengiz Bektaş, Deniz İncedayı, Doğan Hasol, Ekrem Bodamyalızade, Eyüp Muhcu, Gülsüm Baydar, Hakkı Önel, Hasan Topal, İsmail Doğanyılmaz, Kamuran Sami, Kubilay Önal, Mehmet Şener Küçükdoğu, Murat Günaydın, Oktay Ekinci, Orcan Gündüz, Orhan Hacıhasanoğlu, Özlem Erkaslan, Rengin Ünver, Selahattin Önür, Şebnem Hoşkara, Tamer Başbuğ, Tayfun Taner.

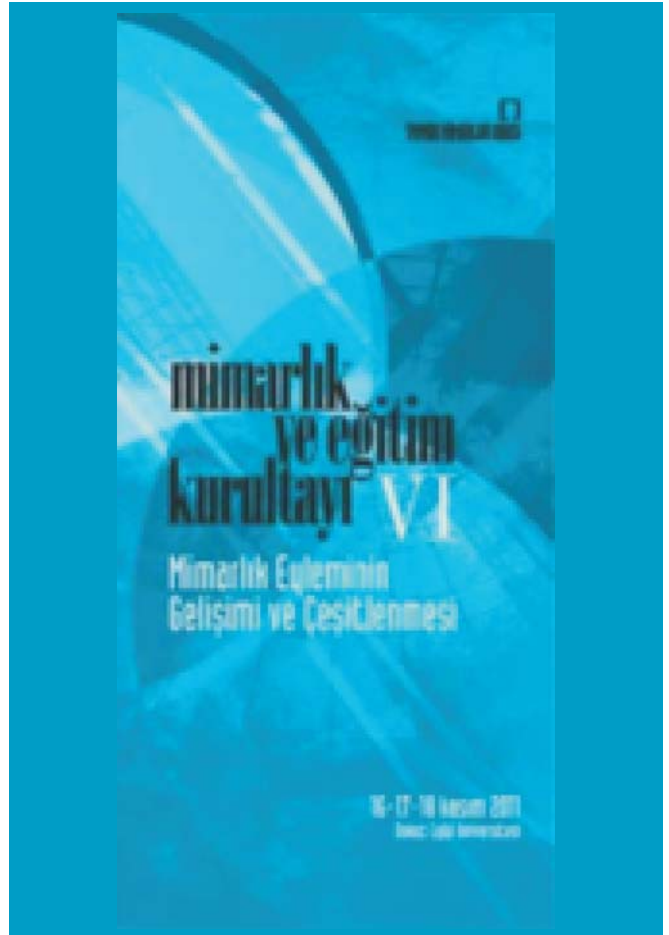
Raportörler

İlker Ertuğrul, Zübeyda Özkan, İsmail Doğanyılmaz, İbrahim Alpaslan

Kurultay Sekreterliği

TMMOB Mimarlar Odası Genel Merkezi
İstanbul Ofisi, Kemankeş Cd. No:31-4
Karaköy / İSTANBUL
Tel: +90 212 251 39 33 Faks: +90 212 252 94 23
www.mo.org.tr/mek

¹<http://www.mo.org.tr/mek/index.cfm?kurultay=VI>

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı (MEK) VI'nın Ardından

Tonguç Akış

Altıncısı düzenlenen Mimarlık ve Eğitim Kurultayı (MEK), 16-18 Kasım 2011 tarihlerinde **Mimarlık Eyleminin Gelişimi ve Çeşitlenmesi** başlığı ile İzmir'de 9 Eylül Üniversitesi'nin Alsancak'taki Rektörlük binasında toplandı. Ev sahipliğini 9 Eylül Üniversitesi ve TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin üstlendiği kurultay, açılış ile birlikte toplam 14 oturumda tamamlandı.

Uluslararası konuklara da söz veren kurultayda, Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile şekillenmeye çalışılan mimarlık alanının gündemi ile mimarlık bölümlerindeki lisans eğitimi ile ilgili detaylı dokümanları birlikte tartışmayı hedefleyen bir program oluşturulmuştu. Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM) çalışmalarını aktarırken, Mesleğe Kabul Kurulu ve Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK) gibi yeni yapılanmalar da mimarlık mesleğine ve eğitimine farklı bakışları ortaya koyan tartışmaların önünü açtılar. Kamuda ve özel sektörden gelen temsilciler kendilerine ayrılmış olan oturumda mimarlık hizmetleri konusunda bilgilendirmeler yaparak kendi mesleki deneyimlerinin diğer meslektaşları ile paylaşma imkânı buldular. Öğrenci katılımı ile daha da zenginleşen mimarlık eğitiminde staj konusunda AB sürecinde yaşanan değişimler bir kez daha tartışıldı. Mimarlıkta güncel eğilimler oturumunda yapılan çevre ve sürdürülebilirlik temalı konuşma ufuk açıyordu. İstanbul'daki üçüncü kurultaydan bu yana kurultayların vazgeçilmez olan öğrenci forumu, yine bereketli tartışmaların odağı olarak kurultayı hareketlendirdi.

Kurultayı yıllardır takip edenlerin bu kurultay özelinde değerlendirmelerine değinmek ve sıralamak gerekirse, kısaca şunları belirtmek gerekir:

1. Kurultayın alt başlığı oldukça genel bir bakışı tariflemeye çalışırken, yüklü ve kapsamlı programı ne kadar çeşitli ve derinlikli olursa olsun başlığın altını hakkıyla dolduracak bir kitleyi salonlara toplayamadığından bu bakışın haklı karşılığını mimarlık kitesinde bulamamaktadır. Bunun nedeni mimarlık alanındaki değişen gündemi takip edebilenlerin mevcudunun azlığıdır. Kısaca, bu kapsamlı ve ufuk açması hedeflenen etkinliği düzenleyenler, katılımın daha yoğun gerçekleşmesi için daha çok çaba harcamalıdır. Kurultayın yıllar geçtikçe oluşan çekirdek kadrosu sürekli yeni araştırma ve düşün ürünleri ortaya

koyarken, bu ürünleri değerlendirme aşamasında katılım ve katılımcı eksiktir. Bu eksiklik bir an önce giderilmelidir. Kurultayın potansiyel katılımcıları olan öğrenciler ve öğretim elemanlarının katılımı sağlayıcı somut tedbirler alınmalı, okullar kurultay süresince katılımın sağlanması için eğitime ara vermelidir. Mimarlık okullarının akademik takvimleri göz önüne alınarak bir takvim belirlenmelidir.

2. Kurultay, bir anda birçok farklı alandan gelen sorunlar ile cebelleşmektedir. Bunun yanında mimarlık alanındaki birçok veriyi ve değerlendirmeyi harmanlamaya çalışmaktadır. Bu teorik ve kapsamlı çaba derinliği zedeleyen bir yaklaşım ortaya çıkarmıştır. Kurultayın programı hafifletilmeli ve derinliği artırılmalıdır. Özel konular altında daha nitelikli ve kapsamlı değerlendirmeler ortaya konulmalıdır. Gündemi mimarlık alanı ile birlikte takip etmek önemlidir, ancak çözüme ulaşmayan, artık tarihsel olmuş kronik tartışmalardan uzaklaşmak ve sorunlar karşısında çözüm odaklı harekete geçmek için örgütlenmek gerekmektedir.

3. Kurultay mimarlık eğitiminin tartışılmasını, araştırmaların değerlendirilmesini ve gündem ile birlikte sorunların ele almasını hedeflediği halde, bu tartışmada taraf olabileceklerin tamamını kapsayıcı bir katılım biçimi ortaya koymakta zayıf kalmıştır. Atölyeler nitelikli ürünler üretirken ve öğrenci platformu derin tartışmaları tetiklerken, kurultayın pasif katılımcılarını ve potansiyel kitesini üretime ve eleştiriye yöneltici çalışma biçimlerinin ortaya konması gerekmektedir. Atölyelerin daha aktif görevler üstlenmesi ve gönüllü katılıma açık olarak örgütlenmesi gerekir.

4. MEK atölyelerindeki araştırmalar, niceliksel veriler üretme açısından oldukça başarılıdır. Ancak, sunumlarda da fark edildiği üzere istatistiksel rakamlardan ziyade, bu sayıların anlamları ve içeriği tartışılmalıdır. Sadece niceliksel veriler üzerinden konuşmak eksiklidir. Mimarlık eğitiminde, verilen derslerin içerikleri, stajların kapsamı, öğrenci ve akademik kadronun niteliği sadece niceliksel veriye indirgenebilecek gerçeklikler değildir. Aksine mimarlık eğitimde niteliksel araştırma yöntemleri ile elde edilecek verilerin açıklığı hissedilmektedir. Bu açıklığın doyurulması için, mimarlık alanının sağlıklı bir şekilde

anlaşılması, sorunlarının tespit edilmesi ve çözümlerin üretilmesine yönelik çalışmaların ortaya konması gereklidir.

5. Mimarlık öğrencilerinin kendi sorunlarını tartışacağı platformlarının sayısının artması sağlanmalıdır. MEK toplantılarındaki öğrenci forumuna akademisyenlerin konuşmacı olarak katılımı özellikle engellenmelidir.

6. Hukuk danışmanları, eğitim bilimcileri, sosyal bilimciler ve diğer tasarım disiplinlerindeki aktörler MEK'in vazgeçilmezleri olmalıdır. Sadece mimarlık alanına çekilmiş bir yapı içinde mimarlık eğitimi tartışmak eksiklidir.

7. Kurultay tarihinde deneyimli akademisyenlerden oluşan çekirdek kadroda değişiklikler ve süreklilikler ortaya çıkmıştır. Özellikle daha önce devlet üniversitelerinde görev yapan kimi atölye çalışanlarının, vakıf üniversitelerinde göreve başlaması dikkate değer bir gelişmedir. Sayıları devlet üniversiteleri ile neredeyse eşitlenen mimarlık okullarının etkisinin ortaya çıkaran bu yeni eğilimin, kurultay kadrosunda da takip edilebilmesi önemlidir. Kısaca, devlet üniversitelerinden, vakıf üniversitelerine akademik bir göç vardır ve bunu kurultayda da gözlemlemek mümkündür.

8. Mimarlık okullarının vakıf üniversitelerinin açılması ile birlikte çeşitlenerek farklılaşması, kurultayın içeriğini de belirlemeye başlamıştır. Bu gözlem, kurultay ile birlikte İzmir'e gelen bitirme projeleri sergisinde kendini göstermiştir. Okulların bitirme projelerindeki yaklaşım farklılıkları dikkate değerdir. Bu farklılıklar, ortak bir tartışma zemini kurulmasını güçleştirmekle birlikte, Türkiye'deki mimarlık eğitime bakışın çeşitlendiğinin de göstergesi olarak okunabilir.

Tüm bu kısa değerlendirmelerden sonra, AB, GATS ve KHK gibi gündemler ile mimarlık alanının dışarıdan belirlenmeye çalışıldığı şu günlerde, mimarlık eğitiminin tüm aktörlerinin kurultay gibi nitelikli ortamlarda, somut çalışmaları ile birlikte aktif katılımcı olarak yer alması son derece gereklidir. Ayrıca, alternatif gündemler, çalışma biçimleri ve programlar önererek kurultayı zenginleşmek ve mimarlık eğitiminin aktörleri arasında temas sağlayacak çalışmalar yapmak gerekmektedir.

12. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi Gerçekleşti

Türk Sosyal Bilimler Derneği tarafından 14-15 Aralık 2011 tarihlerinde Ankara ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezinde 12. Sosyal Bilimler Kongresi yapıldı. 1980 yılından bu yana sosyal bilimler alanında bilginin yayılması, gen. Araştırmacıların desteklenmesi ve sosyal bilimlerin tartışılması amacıyla düzenlenen Kongre'ye farklı disiplinlerden de yoğun ilgi vardı. Doğrudan mimarlık alanını ilgilendiren "kentsel değişim", "mekan ve kentsel dönüşüm" ve "mekan ve tarih" gibi oturumların da yer aldığı Kongre Türk Sosyal Bilimler Derneği tarafından şu şekilde tarif ediliyor:

TSBD'nin ülkemizde bilim hayatının gelişmesi amacı ile organize ettiği periyodik faaliyetlerinin en önemlilerinden biri Ulusal Sosyal Bilimler Kongreleri (USBK)'dir. İki 1980 yılında, sonraki üçü 1989, 1992 ve 1995 yılında toplanan Kongreler, 1995 sonrasında iki yılda bir toplanmaya başlamış ve 12. Kongre Aralık 2011'de gerçekleştirilmiştir.

1980 yılındaki Kongre'ye sadece 60 bildiri sunulmuşken, oturum ve bildiri sayıları zamanla artış göstermiştir. Üç gün süren 12. Kongre'nin 72 oturumunda 288 bildiri sunulmuş, açılış konuşması ve kapanış panelinde görev alanlar dâhil 350 bilim insanı ve araştırmacı Kongre'ye katkı sağlamıştır.

TSBD Ulusal Kongrelerde sosyal bilimlerin bütüncül karakterini ve sosyal bilim disiplinleri arasındaki etkileşimi ön plana çıkarmaya özen göstermekte, bunun yanında görece yeni kurulmuş üniversitelerimizde çalışan genç araştırmacıların katılımı için özel bir çaba harcamaktadır. Ulusal Kongrelere bildiri sunanların çok önemli bir oranı, yüksek lisans ve doktora çalışmalarını sürdüren genç araştırmacılarıdır. TSBD, pek çok genç araştırmacının bilim dünyasına ilk sunumlarını yaptığı ve kendilerini tanıttığı böyle bir platformu yerleştirmiş olmanın övüncünü taşımaktadır.

Kamusallık Yeniden Çalıştayı İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet: Masaüstü Militanları ve Kamusal Aydınlar

James Petras

Derleyen: Arif Şentek

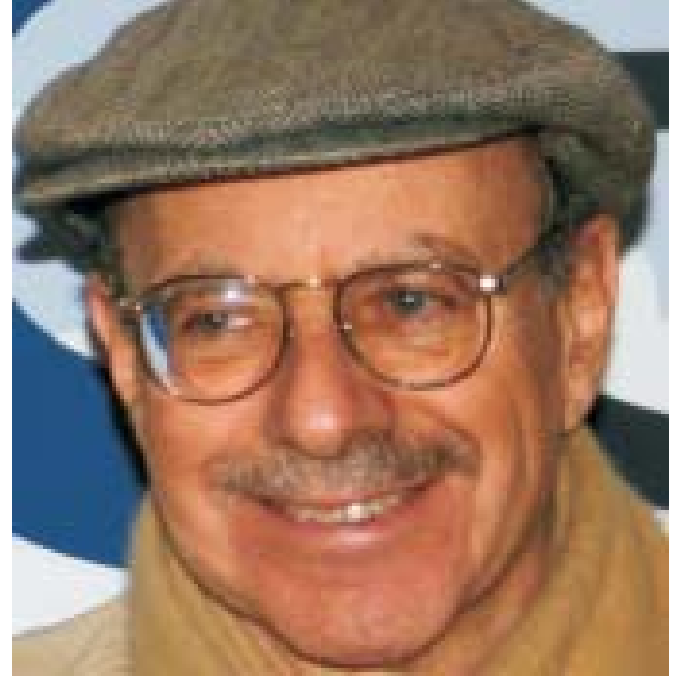
Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi tarafından uluslararası katılımı olarak düzenlenen "Kamusallık Yeniden" Çalıştayı 9-10 Aralık 2011 tarihlerinde gerçekleşti. Çalıştay Özelleştirme Karşıtı Platform'un Türkiye'deki özelleştirme tarihini de içeren belgesel gösterimi ile açıldı. Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde düzenlenen etkinliğe konuşmacı olarak katılan James Petras'ın çalıştay içeriğini yansıttığına inandığımız "İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet: Masaüstü Militanları ve Kamusal Aydınlar" başlıklı konuşmasının özetini yayınlıyoruz.

Enformasyon teknolojisi (ET), özellikle de İnternet'in politikayla ilişkisi, günümüz toplumsal hareketleri açısından temel bir konuma sahip. Birçok bilimsel yenilik gibi enformasyon teknolojisi de çift yönlü bir amaca sahip: Bir yanda emperyalist "küreselleşme"yi kolaylaştırarak özellikle finansal sermaye akışını hızlandırmakta, diğer yanda internet, halk hareketlerinin iletişimini kolaylaştırmasının yanı sıra alternatif eleştirel analiz kaynakları sağlamaktadır.

Enformasyon teknolojisi, California'daki Silikon Vadisi'nden Hindistan'daki, Bangalor'a kadar yeni bir milyarlar sınıfı yarattı. Bu milyarlar, enformasyon akışının ve eğlence dünyasının farklı yerlerindeki tekel kontrolleri aracılığıyla ekonomik sömürünün genişlemesinde merkezi rol oynadılar.

Marx'ın din konusunda söylediği sözü değiştirirsek: "İnternet toplumun afyonu olmuştur". Genci, yaşlısı, çalışanı ve işsizi; aynı şekilde şovlara, pornografiye, video oyunları ve internet tüketiciliğine kilitlenerek, hatta diğer vatandaşlardan ve iş arkadaşlarından izole şekilde "haber" izleyerek zamanlarını edilgen bir şekilde internet başında geçiriyor.

Birçok durumda internetteki "haber akışı", "gözetleyicilerin" dikkatini refleks ve eylemlerden başka yöne çevirerek, zaman ve enerjilerini emerek interneti bıktırdı. Kitle iletişim araçlarıyla verilen ve popüler bilinci tahrip eden az sayıda ve ön yargılı haberler gibi birçok internet mesajı da toplumsal eylemi bloke edebiliyor.

İnternet, kasıtlı ya da kasıtsız, politik yaşamı "özelleştirdi". Çoğu potansiyel aktivist, kırsalda, şehir merkezlerinde veya kamusal alanlarda karşıtlarıyla karşılaşmalarını da kapsayan kamusal eylemin, politik dönüşümlerin temeli olduğunu unutarak, diğer bireylerle aralarında manifestolar dolaştırmanın politik bir eylem olduğuna inanmaya başladı.

Uluslararası Katılımlı Çalıştay

9-10 ARALIK 2011
10.00 / 17.00

**KAMUSALLIK
YENİDEN**

A.Ü. ATAUM SALONU ANKARA ÜNİVERSİTESİ ANKARA TOPLUMSAL ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ
CEBECİ KAMPUSU • ANKARA

**KAMUSALLIĞIN SAVUNUSU ve
TOPLUMSAL MUHALEFET**

Kamusal Alanı Niçin Düşünmeliyiz?
Prof. Dr. İyşya UŞUR

Devlet, Kamu ve Halk Kavramlarını Yerine Koymak
Prof. Dr. Mark NEOCLEOUS • Doç. Dr. Filiz Çulha ZABÇI • Arş. Gör. Ahmet BEKEMEN

Yeni Kamusal Öznenin İnşası
Prof. Dr. Korkut BORATAV • Prof. Dr. Serpil SANÇAR • Foti BENLİSOY

İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet
Prof. Dr. James PETRAS • Doç. Dr. Funda BAŞARAN • İrfan AKTAN • Ergin YILDIZOĞLU

Hak ve Özgürlükleri Güvenceye Alan Yeni Bir Anayasa
Prof. Dr. Yasemin ÖZDEK • Hüseyin ASLAN • Ayşegül DEVECİOĞLU • Kaya GÜVENÇ • Hasip KAPLAN • Orhan MİROĞLU

DESTEKLENERLER

EMO Bursa Şubesi • EMO Diyarbakır Şubesi • EMO Kocaeli Şubesi • Jeoloji Mühendisleri Odası • SPÖ Ankara Şubesi
Çalıştır Hukukçular Derneği • Devrimci 78'iler Federasyonu • Halkevleri • ODTÜ Mezunları Derneği • Özgür Tiyatro

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI ANKARA ŞUBESİ
Necatibey Caddesi No:102/3 Maltepe Ankara • <http://ankara.emo.org.tr>
Telefon : 0 312 231 44 74 • Faks: 0 312 232 10 88 • e-posta: ankara@emo.org.tr

Enformasyon Teknolojisi, Finans Kapital

ET'nin gelişimi için gerekli orijinal ivmenin, büyük finans kurumlarının, yatırım bankalarının ve bir parmak hareketiyle milyarlarca dolar ve avroyu bir ülkeden öbür ülkeye, bir kurumdan bir başka kuruma, bir maldan diğerine aktarma arayışında olan spekülasyon tüccarlarının taleplerinden doğduğunu unutmamak gerekir.

İnternet teknolojisi, finans kapitalin hizmetindeki küreselleşmenin gelişimi için gereken motor gücüdür. ET, son 10 yılda yaşanan iki küresel finans krizinin (2001-2002, 2008-2009) hızlanmasında birçok açıdan önemli bir rol oynadı. 2001 ET stoklarındaki kabarma, "eel ekonomi"en bağımsız olarak aşırı değer biçilmiş "yazılım firmaları"nın spekülasyon bir şekilde tanıtımının bir sonucuydu. Bugün de süren 2008-2009 küresel mali çöküş, bilgisayarlaştırılmış mali dolandırıcılık ve desteklenmeyen gayri menkul ipotek paketlerince

tetiklendi. İnternetin erdemleri ve hızlı bilgi gönderebilmesi, spekülasyon kapitalizm bağlamında, 1930 Büyük Bunalımından bu yana yaşanan en büyük kapitalist krizin oluşmasında temel bir etkene dönüştü.

İnternet'in Demokratikleşmesi

İnternet, ticari bir kuruluş olarak kitlelerin erişimine açıldı ve daha sonra diğer toplumsal ve politik kullanımlara yayıldı. En önemlisi de halkın ve ülkelerin çok uluslu bankalarca sömürülmesi, yağma edilmesi konusunda daha geniş halk kitlelerini bilgilendirmenin bir aracı oldu. İnternet ABD ve AB'nin Ortadoğu ve Güney Asya'daki emperyalist savaşlarına ilişkin yalanlarını ortaya döktü.

İnternet, ulusal özgürlük ve demokrasi yanlısı hareketlerle ilişkili yeni bir sınıf mücadelesi şekli, bir çekişme alanı oldu. Afganistan dağlarındaki silahlı mücadeleden tutun da, Mısır'daki demokrasi yanlısı eylemcilere, Şili'deki öğrenci hareketlerine, Türkiye'deki yoksul halkların konut eylemlerine kadar önemli örgütlenmeler ve önderler, mücadeleleri, programları, devlet baskısı ve toplumsal kazanımlar konusunda dünyayı bilgilendirmede internete güveniyorlar. İnternet halkların mücadelesini ulusal sınırlar ötesine taşımaktadır. Bu anlamda kapitalist küreselleşme ve emperyalist savaşlara karşı duracak yeni bir enternasyonalizm yaratılmasında önemli bir silahtır.

Lenin'in formülasyonundan yararlanıp üzerinde değişiklik yaparak 21. yüzyıl sosyalizmini belki şu denklemlerle özetleyebiliriz: "Sovyetler + internet = katılımcı sosyalizm"

İnternet Ve Sınıf Politikaları

Bilgisayarlaştırılmış enformasyon tekniklerinin "nötr" olmadığını hatırlamalıyız. Politik etkisi, kime ve hangi sınıfın çıkarlarına hizmet edeceğini belirleyen gözetmen ve kullanıcılara bağlıdır. Daha genel olarak, İnternet'in, yerleştirildiği kamusal alana göre bir bağlama oturtulması gerekir. İnternet, Hindistan'daki köylülerin ve Çin'deki binlerce işçinin inşaat müteahhitlerine ve şirket sömürücülerine karşı harekete geçmesine hizmet etmiştir. Öte yandan, Libya'yı bombalamada ve bağımsızlığını ortadan kaldırmada tercih edilen NATO silahı olmuştur. Pakistan'da, Yemen'de sivilleri öldüren füzeleri fırlatan ABD'nin insansız hava aracı "akıllı" bilgisayar tarafından yönlendirilmektedir. Kolombiyalı gerillaların buldukları yerin tespit edilip gerillalara karşı yapılan ölümcül hava bombardımanı da bilgisayar tarafından gerçekleştirilmiştir. Diğer bir deyişle ET'nin iki kullanımı var: Toplumun özgürleşmesi ya da emperyalizmin karşı devrimi.

Neoliberalizm Ve Kamusal Alan

"Kamusal alan" bahsinden, sıklıkla, çoğunluğun refahı adına daha fazla devlet müdahalesi anlamına gelen "kamu", kapitalist düzenleme ve daha fazla çevre koruması kastedilmektedir. Diğer bir deyişle iyi huylu "kamusal" aktörler, sömürücü özel pazar güçleri karşısında bir denge unsuru olarak hareket etmektedirler.

Birçok ilerici yazar, neo-liberal ideoloji ve politikaların yükselmesi bağlamında "kamusal alanın düşüşe" geçtiği konusunu tartışmaktadır. Bu tartışma, sermaye, özellikle finansal sermaye ve yabancı yatırımcılar namına toplumda, ekonomide ve politikada "kamusal alan"ın rolünün arttığı gerçeğini gözden kaçırmaktadır. "Kamusal alan", özellikle devlet, bilhassa neoliberal politikalar eşitsizlikleri arttırdığı için, sivil toplumda bir baskı gücü olarak çok daha müdahaleci konumdadır.

Kamusal alan (devlet), yoğunlaşan ve derinleşen mali kriz nedeniyle batık bankaların kurtarılmasında büyük bir rol üstlenmiş durumdadır. Kapitalist sınıfın vergi kaçakçılığının, sömürgeci savaş harcamalarının, büyük işletmelere yapılan devlet yardımının kışkırttığı büyük ölçekli bütçe açıkları nedeniyle, kamusal alan (devlet), kamu çalışanları, emekliler, özel ve maaşlı aleyhine davranarak ve sosyal harcamalarda kesinti yaparak sınıf temelli "kemer sıkma" programını dayatır. Kamusal alan üretken ekonomi sektöründeki rolünü azaltmıştır. Öte yandan askeri sektör sömürgeci ve emperyalist savaşların artmasıyla birlikte gelişmiştir.

Kamusal alan ve toplumsal muhalefet tartışmasının altında yatan temel mesele bu konularda yaşanan düşüş ya da yükselme değildir. Kamusal alanın esas rolünü belirleyen, sınıf çıkarlarıdır.

Neoliberalizm koşullarında kamusal alan, kamu hazinesinin, banka kurtarma operasyonlarını, militarizmi ve genişletilmiş polis devleti müdahalesini finanse etmek üzere kullanılmasıyla yönetilir. "Toplumsal muhalefet" in (işçiler, çiftçiler, meslek sahipleri, çalışanlar) yönlendirdiği bir kamusal alan, etkinlik kapsamını, sağlık, eğitim, emekli maaşları, çevre ve istihdam konularında genişletecektir.

"Kamusal alan" kavramının iki zıt yüzü vardır (Janus gibi). Bir yüzü sermaye ve militarizm, diğeri ise emek/toplumsal muhalefet. İnternetin rolü de bu ikiliğe tabidir. Bir yanda geniş sermaye hareketlerine ve hızlı emperyalist askeri müdahalelere olanak tanır; diğeri yanda toplumsal muhalefetin seferber edilmesi

yönünde hızlı enformasyon akışı sağlar. Burada temel soru, ne tür bir toplumsal çıkar için hangi politik aktörlere ne tür enformasyonun iletildiğidir.

İnternet Ve Toplumsal Muhalefet

Toplumsal muhalefet için internet, "kamusal" önderlerin - özellikle ilerici düşüncelere sahip- meslek sahiplerinin, sendikaların, köylü önderlerinin, militanların ve eylemcilerin eğitilmesi ve seferber edilmesinde birincil ve önemli bir alternatif, eleştirel enformasyon kaynağıdır. İnternet kapitalist kitle iletişim araçlarına ve onların propagandalarına alternatif olup, manifestoları anında bildiren ve eylemcileri kamusal eylem konusunda bilgilendiren bir haber ve enformasyon kaynağıdır. Bir toplumsal muhalefet aracı olarak ilerici rolünden dolayı internet, baskıcı polis devleti aygıtlarınca gözetime maruzdur. Örneğin, ABD'de "Yurt Güvenliği" Polis Ajansı, binlerce ABD vatandaşının milyarlarca e-mailini, faksı ve telefonunu izlemek üzere 800 binin üzerinde kişi istihdam etmiştir. Her gün tonlarca enformasyonun gözetlenmesinin ne kadar etkili olduğu ise ayrı bir mesele. Ancak şu da bir gerçek ki, internet "özgür ve güvenli" bir bilgi, tartışma ve çekişme kaynağı değildir. Aslında internet, emperyalist ve sömürgeci devlete karşı toplumsal hareketlerin mobilize edilmesinde ne kadar etkili olursa, "terörle mücadele" bahanesi altında polis devleti müdahalesi olasılığı da o kadar artar.

İnternet Devrimci mi?

Genel öneminin göreceleştirilmesinin yanı sıra belli toplumsal hareketlerin patlak vermesinde internetin önemini teslim etmek gerekir. İnternet, esas olarak herhangi siyasi bir harekete bağlı olmayan işsiz gençlerden oluşan İspanya'daki "öfkeli" (öfkeli protestocular) hareketi ve ABD'deki "Wall Street'i İşgal Et" gibi kendiliğinden ortaya çıkan protestoların seferber edilmesi ve yaygınlaştırılmasında önemli bir rol oynamıştır. Yine örneğin, İtalya, Portekiz, Yunanistan ve diğer bazı ülkelerdeki kitlesel genel grevlerde, örgütlü sendikalar merkezi rol oynamışken internetin de ikincil etkisi olmuştur. Baskının oldukça yoğun olduğu Mısır, Tunus ve Çin gibi ülkelerde internet, kamusal eylemin yaygınlaşması ve kitlesel protestoların örgütlenmesinde büyük bir role sahiptir.

Ancak, bunu başarılı bir devrime götürmemiştir. Bilgilendirmek, tartışma ortamı sağlamak, seferber etmek işlevlerini yerine getirebilir; ancak devlet iktidarını ele geçirmeye izin verecek politik bir eylemi sürdürecektir. Önderliği ve örgütlülüğü yaratamaz. Bazı

internet gurularının teşvik ettiği, "bilgisayarlaştırılmış" eylemin, disiplinli, politik bir parti ihtiyacının yerine geçebileceği hayalinin boş olduğu kanıtlanmıştır. İnternet, hareketi kolaylaştırır. Devlet baskısına karşı hareketi başarılı mücadelelere doğru götürecektir ve stratejik idareyi yalnızca örgütlü toplumsal muhalefet gerçekleştirebilir. Bir diğer deyişle internet bir "amacı kendinde (amacını kendi içinde taşıyan yapılanma; bu amaç son bulduğunda kendi olmaktan çıkmayan)" bir oluşum değildir. Sevinç içinde yeni bir "devrimci" enformasyon çağı müjdesini veren internet ideologları, şu anda, NATO güçleri, İsrail ve müttefiklerinin ve müşterilerinin, interneti, ekonomileri çökertecek, savunma programlarını sabote edecek virüsleri yerleştirmek ve etnik-dinsel ayaklanmaları teşvik etmek için kullandıkları gerçeğini gözden kaçırmaktadır. İsrail İran'ın barışçıl nükleer programını engellemek için zararlı virüsler gönderdi; ABD, Fransa ve Türkiye, Libya'da ve Suriye'de hazır olan toplumsal muhalefeti kışkırttı. Tek bir sözcükle internet yeni bir antiemperyalist ve sınıf mücadelesi alanı olmuştur. İnternet bir araçtır, "amacı kendinde" bir yapı değildir. İnternet, amacı ve sonuçları gömülü olduğu daha geniş sınıf yapısında belirlenen bir kamusal alan parçasıdır.

Masaüstü Militanları Ve Kamusal Aydınlar

Toplumsal muhalefet kamusal eylemce belirlenir: Politik toplantılarda kolektivitenin, kamusal toplantılarda konuşma yapan bireylerin, kamusal meydanlardaki yürüyüşlere katılan eylemcilerin, patrona karşı koyan militan sendikaların, kamu yetkililerinden konut ve kamusal hizmet talep eden yoksul insanların varlığıyla olur... Kamusal aydının rolünü belirleyen, kamusal bir toplanma eyleminde halka hitap etmek, politik eylem içinden fikirler formüle etmek, stratejiler ve programlar önermektir. İşyerinde bir masada oturup, muhteşem bir yalnızlık halinde, dakikada beş manifesto göndermek; işte "masaüstü" militanlığı budur. Bu, sözcüğü eyleminden ayıran sözde militanlığın bir şeklidir. Masaüstü "militanlığı" sözlü eylemsizliğin, önemsiz bir eylemin, zihindeki sahte devrimin eylemidir. İnternet iletişimi, iktidara meydan okuyan toplumsal hareketlere girdiğinde politik bir harekete dönüşür. Kamusal aydının, özel alanda ekonomik misillemeler ve kamusal alanda polis saldırısı gibi riskleri göze alması gerekir. Masaüstü "eylemciler" riske girmez ve küçük başarılar elde ederler. Kamusal aydın, bireyin özel hoşnutsuzluklarını toplumsal kolektif eylemlilikle birleştirir. Akademik eleştirmen eylem alanına gelir, konuşur ve ofisine döner. Kamusal aydın konuşur ve kamusal alandaki toplumsal muhalefet ile internet aracılığıyla ve günlük yüz yüze gelişlerde uzun erimli politik bir eğitim sürdürür.

Çalışanlar Bir Günlük Grevde Alanlardaydı

KESK ve TTB'nin çağrısıyla en uzun gece en kısa gün olan 21 Aralık'ta 1 günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirildi. Türkiye'nin dört bir yanında iş bırakan emekçiler alanlarda bulundu.

Kamu emekçileri sabahın erken saatlerinde işyerleri önünde yaptıkları açıklamalarla greve başladı. Daha sonra ise tüm illerde meydanlarda TMMOB, DİSK ve Türk-İş içindeki bazı sendikaların da destek verdiği ortak eylemler gerçekleştirildi.

Ankara'da binlerce emekçi Kolej Meydanı'ndan "Grevli toplu sözleşme, güvenceli istihdam, insanca yaşayacak temel ücret, baskın ceza ve sürgünleri durdurmak için ek ödemelerin emekliliğe yansması için grevdeyiz" yazılı pankart arkasında toplanarak SSK İşhanı önüne yürüdü.

İstanbul'da ise emekçilerin oluşturduğu yürüyüş kolları Beyazıt Meydanı'nda bulundu. Halaylarla, türkülerle coşan eylemciler sloganlarla, pankartlarla taleplerini dile getirdiler.

İzmir'de de Basmane Meydanı'ndan Konak Meydanı'na kadar yüründü.

Küresel Ekolojik Kriz: Küresel İsyân ve Güney Afrika'da Bir Nafile Zirve Daha

Ethem Torunoğlu

Küresel Bir Sorun: Çevre ve Ekolojik Kriz

“...Çevrenin kirlenmesi ya da bozulması, çevreyi oluşturan öğelerin çeşitli dış etkenler nedeni ile giderek niteliğinin değişmesi, değerini yitirmesi olayıdır.” (Keleş,2005)

Çevre sorunları birden bire ortaya çıkmamış, zaman içinde birikerek varlığını duyurmuştur. Doğal varlıkların sınırlı olduğunun anlaşılması, bu noktada doğal varlıkların ve doğal kaynakların yalnızca zengin ülkelerin tekelinde olmadığı düşüncesinin gelişmesi bir dizi tartışmaya da yol açmıştır.

Bu bağlamda, çevre sorunlarının doğal yaşamı ve insanlığı tehdit eder noktaya gelmesi, sorunun yaşamsal önemini de ortaya koymuştur.

Çevre sorunlarının küresel bir nitelik taşıması, çevre koruma politikalarının ve sorunun çözümüne yönelik arayışların da küresel olması gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Böylece, çevre olgusu yerel olmaktan çıkarak, giderek ulusal ve uluslararası politikaların konusu olmaya başlamıştır. Bu aşamada, çevre, sadece bireylerin, devletlerin ilgi alanı olmaktan çıkmış, uluslararası kuruluşların temel uğraşlarına dönüşmüştür. Bu durum ise uluslararası ilişkileri,

uluslararası politikaları çevre gözlüğü ile değerlendirme olanağı sağlamıştır

.Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında başdöndürücü bir hıza ulaşan teknolojik gelişmelerin beraberinde getirdiği çevresel değerlerin tahribi ve yenilenebilir kaynakların azalması 1960'lı yıllardan itibaren hız kazanmıştır. Bu noktada, 1970'li yıllarda yükselmeye başlayan toplumsal muhalefet hareketleri ve sistem karşıtı eylem/etkinlikler, 1980'li yıllarda ve devamında 2000'li yıllarda ulusal ve uluslararası boyutta geniş bir taban yaratmıştır.

Sonuç olarak, 1970'li yılların başından itibaren devlet ve hükümetlerin ortak gündemi haline gelen çevre olgusu, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün ön ayak olduğu bir dizi uluslararası konferans, bu arada bölgesel kuruluşların politika belirleme çabaları beraberinde bazı temel dokümanları ve sözleşmeleri ortaya çıkarmıştır.

İklim Değişikliği

Küresel Isınma ya da uluslararası belge ve sözleşmelerde geçen ifadesiyle Küresel İklim Değişikliği, doğanın kendi varlık koşullarını zorlayan, onun kendini yenileyebilme olanaklarını ortadan kaldıran bir değişimi ifade etmektedir. Küresel ısınmaya yol açan sera gazları; temel olarak, sanayi toplumunda kullanılan fosil yakıtlardan, çeşitli sanayi kollarında özellikle, çimento, enerji, ulaşım sektörlerinin yoğunlaşmasıyla gökyüzüne salınan ve endüstriyel tarım neticesinde meydana çıkan gazlardır.

Bu gazların bir bölümü karasal ve okyanus kaynaklı ekosistemler tarafından tutulur. Ancak, artık hem bu tutucu ortamların azalması ve yok olması, hem de atmosfere bırakılan sera gazı miktarındaki artış, küresel karbon dengesini bozmaktadır.

Aslında iklimler sürekli olarak değişmektedir. Doğal koşullarda iklim değişiklikleri oldukça uzun dönemler içerisinde gerçekleşmektedir. İklimlerdeki bu değişiklikler tüm canlıları doğrudan etkilemiş ancak bu değişikliklerin çok uzun bir süreç içerisinde gerçekleşmesi nedeniyle canlıların büyük bir kısmı değişikliklere kendilerini uyarlayabilmişlerdir. İnsanlığın doğal koşullara uyumlu gelişmesi 19. yüzyıl sonu, 20. yüzyıl başındaki sanayi devrimine kadar devam etmiş, bu andan itibaren gelişme, atmosfer üzerindeki insan etkisiyle birlikte "Küresel ısınmaya bağlı bir iklim değişikliği mi?" sorusunu gündeme getirmiştir.

Bugün çarpık ve dengesiz büyümenin, hızlı sanayileşmenin bir sonucu olarak, her yıl sıcaklık artışlarında "uygarlığımız" rekora koşmaktadır. Bu yüzey sıcaklığı 20. yüzyılın başından günümüze kadar 0,8 derecelik bir artışa sahne olmuştur. 20. yüzyılda sıcaklıklarda gözlenen bu ısınma, geçen 1000 yıl süresince yaşanan artıştan daha büyüktür. Atmosferin en alt 8 kilometrelik bölümündeki hava sıcaklıkları da, geçen 40 yıllık dönemde belirgin bir artış eğilimi göstermektedir.

Öte yandan, 20. yüzyılda, orta enlem ve kutupsal kar örtüsü, kutupsal kara ve deniz buzları ile orta enlemlerin dağ buzulları azalırken, küresel ortalama deniz seviyesi, yaklaşık 0,1-0,2 m arasında yükselmiş ve okyanusların ısı içerikleri artmıştır. Yağışlar kuzey yarımkürenin orta ve yüksek enlem bölgelerinde her on yılda yaklaşık % 0,5 ile % 1 arasında artmış, subtropikal karaların önemli bir bölümünde her on yılda yaklaşık % 3 azalma tespit edilmiştir.

Dünyanın yaşadığı iklim değişikliğinin insan kaynaklı olduğu ve bundan en fazla sorumlu olanların gelişmiş zengin ülkeler olduğu artık bilim insanları ve tüm çevrelerce kabul edilmiştir. Dünya nüfusunun % 15'ini oluşturan zengin ülkeler, toplam CO₂ emisyonunun ise yarısından sorumludur. Dünya atmosferine bırakılan sera gazlarının çok büyük bir kısmının kaynağını zengin ülkeler oluşturmasına rağmen, iklim değişikliğinin en yüksek faturasını yoksul ülkeler ve onların halkları ödeyecek gibi görünmektedir.

Bu arada, gelişmiş ülkelerde kişi başına fosil yakıt kullanımı hala artmaktadır. 1990 ile 2003 yılları arasında uçakla yapılan seyahatlerde % 80'lik bir artış olduğu saptanmıştır. Gemicilikte 1990'da, 4 milyar ton olan yük miktarı, 2005 yılında, 7,1 milyar tona ulaşmıştır. Her sektör devasa ölçülerde ve gittikçe de artan enerji taleplerinde bulunmaktadır. Dünyadaki bütün insanların bazı gelişmiş ülkelerle aynı seviyede sera gazı üretmesi durumunda dokuz yeni gezegene daha ihtiyaç duyulacağı öngörülmektedir.

İklim değişikliğinin öğrettiği en çetin derslerden biri, zengin ülkelerde büyümeyi sağlayan ekonomik model ve bununla birlikte giden savurgan tüketimin, insanın ve emeğin sömürülmesi ile birlikte ekolojik olarak ve doğal varlıkların korunması açısından devam ettirilemez olduğudur.

Şekil 1. Atmosfer bilimcilerine göre küresel ısınmaya bağlı şu anki küresel iklim değişikliğinin işaretlerinden bazıları yukarıdaki gibi sıralanabilir.

Ortalama küresel sıcaklık, 1906'dan beri yaklaşık 0,74 °C arttı. Bu yüzyıl içinde öngörülen yükselme ise 1,8 °C ile 4 °C arasındadır. Bazı bilim insanları 2 °C'lik yükselmenin, büyük ve geri çevrilemez tahribat

durumuna gelmeden önceki, eşik değer olduğuna inanıyorlar. Bu durumda, daha yüksek sıcaklıkların, ishal ve sıtma gibi salgın hastalıkların şiddetini arttıracığı ve küresel anlamda, besin üretiminin azalacağı da düşünülmektedir.

Küresel İklim Değişikliğinin neden olduğu doğal çevre üzerindeki yıkım ve ekosisteme yönelik olumsuz etkiler karşısında, tüm gözler, bir kurtarıcı umudu ile Birleşmiş Milletler'e, İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne ve onun eki olan Kyoto Protokolü'ne çevrilmiştir.

Bu noktada, öncelikle belirtmek gerekir ki, mevcut üretim ilişkilerini ve küresel piyasa ekonomisinin işleyiş dinamiklerini sorgulamadan çevre koruma alanında yapılmak istenen çalışmalar "pansuman" tedbirler olarak kalacaktır. Bu bağlamda, küresel iklim değişikliği olgusuna ve buradan hareketle ekolojik kriz olgusuna da sadece uluslararası sözleşme ve protokoller ile çözüm getirilebileceğini öne sürmek ya da tüm umutları bu tür süreçlere bağlamak, eksik bir bakış açısı olacaktır. Sorunun nedenlerini masaya yatırmadan, sonucu tartışmak ve bu sonuç üzerinden "çözüm" üretmek ise bilimsel olmaktan uzak bir davranıştır.

Sonuç olarak, ekolojik krizi ve bu bağlamda küresel ısınma olgusunu, üretim ilişkilerinden bağımsız tartışmak mümkün değildir. Bugün, dünyanın ve insanlığın karşı karşıya olduğu sorun, temelde, "sürekli ve dengesiz bir kapitalist ekonomik kalkınmanın" bir yansıması veya bir başka ifade ile geldiği son aşamadır.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS):

3-14 Haziran 1992 tarihinde toplanan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansında BMİDÇS imzaya açılmıştır. Sözleşmenin amacı; atmosferdeki sera gazı birikimlerinin insan ve çevre sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirerek sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın gerçekleşmesine zemin yaratmaktır. Sözleşmede iklim değişikliğinde tarihsel sorumluluğu bulunan ülkeler ile o tarihteki OECD'ye üye ülkeler gelişmişlik düzeylerine göre iki kategoriye (Ek-1 ve Ek-2 ülkeleri) ayrılmışlardır

Kyoto Protokolü:

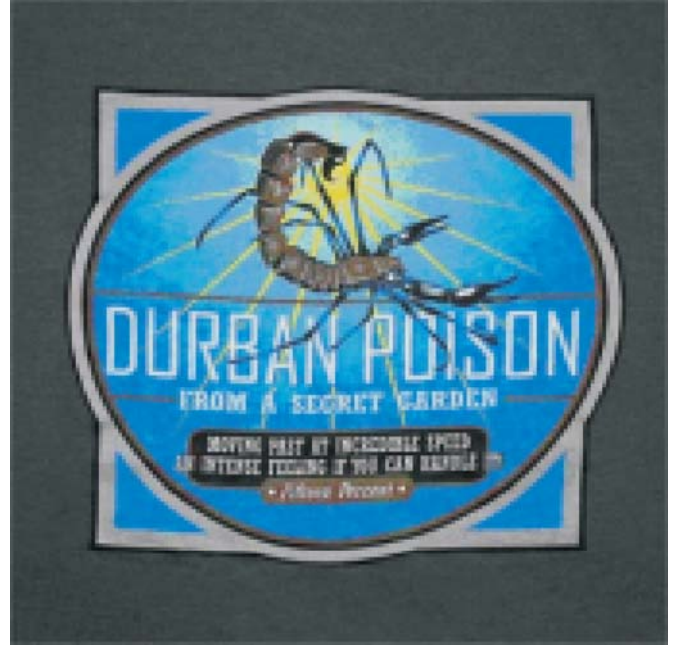
1997 yılında Japonya'da gerçekleştirilen BMİDÇS tarafları 3. Konferansı'nda imzalanan protokol. Bu protokole göre, gelişmiş ülkeler (ABD hariç) 2008-2012 yılları arasında sera gazı emisyon oranlarını 1990 seviyesinin yüzde 5'i kadar azaltacaklarını taahhüt etmişler. BMİDÇS 'nin Ek-1 ülkeleri Kyoto Protokolünün Ek-A'da belirtilen sera gazlarını, Ek-B'de taahhüt ettikleri miktarlarda sınırlamayı taahhüt etmişlerdir.

Türkiye Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin Ek-1 listesinde yer almasına rağmen, Kyoto Protokolü'nün devreye girdiği 2005 yılında protokolü imzalamadığı için 2008-2012 arasında karbon emisyonlarının azaltılması konusunda herhangi bir yükümlülük üstlenmemiştir.

Durban'daki Çılgılığı "Gelişmiş" Ülke Başkentleri Duydu mu Acaba?

İklim krizi dünya çapında milyonlarca insanı tehdit ederken, uluslararası ortamda yeni bir süreç geçtiğimiz günlerde dünya kamuoyunun gündemine gelmiştir. Küresel iklim değişikliği tartışmaları bir kez daha uluslararası platformda, hükümetler düzeyinde ele alınmaya çalışılmıştır. 1992 yılında Rio de Janeiro da toplanan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nın ve bu sürecin devamı olan "iklim konferanslarından biri daha geçtiğimiz günlerde ülkeleri bir araya getirmiştir. Bir anlamada, iklim görüşmelerinin son turu olarak tanımlanan (Kyoto Protokolü'nün 2011 ile birlikte zaten sorunlu olan durumunu ve işlevini tamamlaması, bir dönemin kapanışı olarak da görülmektedir.) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP 17), 28 Kasım-9 Aralık tarihleri arasında Güney Afrika'nın Durban kentinde toplanmıştır.

Bu konferansa ve benzerlerine dair çekince ve rezervlerimizi yukarıda sıraladığımız için konferansa ve yapılan tartışmalara çok büyük misyonlar

yüklemediğimizi vurgulamak gerekir. Konferans süreci ve ortaya çıkanlar ise tam bir hayal kırıklığı olması nedeni ile pek çok kesimi şaşırtmamıştır. Bu noktada, çevre koruma ve ekonomi ile uyumlu bir gelişme adına, anılan toplantıda radikal kararların alınması bir yana, küresel sermayenin ve uluslararası tekellerin gölgesinde doğal varlıklarımız ve yaşam savunucuları açısından "nafile" bir toplantı gerçekleşmiştir.

Konferans'da, özellikle bazı gelişmemiş ülkelerin isyanları ve ekolojik yıkıma karşı önlem alınması yönündeki çağrıları yanıtsız kalırken, dünyanın birçok yerinden gelerek doğaya ve insana dair değerleri korumak adına mücadele veren sivil toplum kuruluşlarının etkinlik ve çabaları öne çıkmıştır. Türkiye'nin resmi düzeyde Kalkınma Bakanı ile temsil edildiği konferansa, "iyi ki bazı sivil toplum kuruluşu temsilcileri, gazeteci, yazarlar ve çevreci, yeşil düşüncenin tanınmış simaları katıldı da, böylece konferansa/zirveye dair doğru ve sağlıklı bilgiler alabildik" diye yorum yapmamız abartılı olmasa gerekir. Bu noktada, zirve boyunca Türkiye kamuoyunu yazı ve görüşleri ile bilgilendiren ve "Durban Postası" adı ile elektronik bir bülten yayınlayan Önder Algedik ve Özgür Gürbüz'ün çabaları ile Milliyet Gazetesi köşe yazarlarından Mehveş Evin'in çabalarını, yazı ve haberlerini ve sürece dair yapmış oldukları (son derece yerinde) okumalarını özellikle vurgulamak ve kendilerine teşekkür etmek gerekiyor.

Bu bilgiler ve haberler arasında, Konferansta/Zirvede belki de en çarpıcı olay Türkiye'nin başrolde olduğu bir gelişmeydi. 3 Aralık 2011 tarihinde, "Günün Fosili" ödülünü Türkiye almıştı...

... 700'den fazla üyeye sahip İklim Eylem Ağı (CAN) adlı grup tarafından organize edilen 'Günün Fosili Ödülü', iklim müzakerelerinde sonucu olumsuz etkileyecek politikalar ortaya koyan ülkelere veriliyor. 1999 yılından bu yana verilen ödülü Türkiye ilk kez bu yıl kazandı(!) ve podyuma çıktı.
(<http://www.yesilekonomi.com/durban-postasi/>)

Türkiye'nin günün fosili ödülünü alması, "Durban Postası"nda ise şu şekilde ele alınıyordu:

Türkiye Sınıfta Kaldı

German Watch ile İklim Küresel Ağı-Avrupa'nın (Can Europe) birlikte hazırladığı iklim değişikliği performans endeksi açıklandı. Dünyadan 200 uzmanın hazırladığı endeks, ülkelerin iklim değişikliği konusunda ne kadar çaba harcadıklarını gösteriyor ve en iyiden kötüye bir sıralama yapıyor. Küresel enerji kaynaklı salınımlarının %90'unu kapsayan 58 ülkenin değerlendirildiği raporda, toplam sera gazı salınımindan ülke politikalarına kadar çeşitli kıstaslara göre değerlendirilme yapılıyor. İlk üç sıranın sorunu çözecek düzeyde politika üreten bir ülke olmamasından dolayı bu yıl da boş bırakıldığı endekste en başarılı ülkeler sırasıyla İsveç, İngiltere, Almanya ve Brezilya oldu. En fazla salınım yapan 10 ülkeden İran 60., Çin 57., Rusya 56., Kanada 54. ve ABD ise 52. sırada yer alırken bu

grup içinde en iyi iklim politikasına sahip ülke Çin oldu. Son dörde giren ve listede 58. sırada yer alan Türkiye ise en kötüler arasında yer aldı.

Türkiye Listenin Sonuna Demir Attı

2010 yılında 50. sırada yer alan Türkiye, bu yıl listede 58. sıraya düşerek en kötü dört ülke arasında yer aldı. Türkiye'nin gerisinde Kazakistan, İran ve Suudi Arabistan yer alıyor. Türkiye'nin fosil yakıt ihracatçısı bu ülkelerle aynı sıralarda yer alması dikkat çekti. Türkiye ile ilgili sorulara yanıt veren ve raporu hazırlayan uzmanlardan Jan Burck, ülkelerin refah düzeyi arttıkça karbon yoğunluğunun azalmasına rağmen Türkiye'de karbon yoğunluğunun arttığına dikkat çekti. Burck, gelir artışına paralel salınım artışının enerjinin verimsiz kullanıldığına ve karbon yoğunluklu bir ekonomik büyüme modeline işaret ettiğini söyledi. (Algedik ve Gürbüz, 2011)

Ülkemizin bu başarısı!, büyük televizyon ekranlarında ve "çok" tirajlı gazetelerde yer bulmadı! Oysaki çok önemli haber değeri taşıyan bu ödül, Türkiye'nin son dönemde cilalanan ve parlatılan "ekonomik büyümesinin" insanı dışlayan yanı ile birlikte, doğayı yok eden diğer yanını da ortaya koyması açısından son derece çarpıcı bir olaydı.

Türkiye'nin sanayileşme, kentleşme ve enerji politikalarının doğal yaşam alanları üzerinde yarattığı tahribat günlük yaşamımızın bir parçası olurken, örneğin yaşadıkları köye, sahip oldukları nehirlerle ve ormanlara sahip çıkan yurttaşlarımız bazılarınca "eşkiya

“olarak görülüp, haklarında dava açılırken, Türkiye'ye verilen ödül dergi sayfalarına kapak olmak kadar değer taşımadı ne yazık ki... Çünkü, haber olsaydı eğer bu fosil ödülü (siz lale ödülü olarak da okuyabilirsiniz!) Türkiye'nin Kanada ve Çin ile birlikte en kirletici ülke olduğu görünür olacak ve “eşkıyalar”ın haklılığı bir kez daha kanıtlanacaktı.

Bir başka sorun veya durum ise, Türkiye'nin çevreyi dışlayan ekonomik büyümesinin bu zirvede görünür olması yanında, ülkemizin çevre koruma politikaları açısından Kyoto Protokolü'nün ve ilgili yükümlülüklerin (aynı Avrupa Birliği'ne üyelik sevdası gibi), gündemden düşmesi ve önemini yitirmesi gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Bu durumu özetleyen bir değerlendirme ise Milliyet Gazetesi'nde Mehveş Evin'in köşesinde yer almıştır.

Bir Biz, Bir De Brunei!

BM İklim Zirvesi'ne ülkeler genelde başkan yardımcısı, başbakan, dışişleri, çevre veya enerji bakanı seviyesinde katılıyor. Türkiye'dense Çevre Bakanı Bayraktar'ın gelişi iptal edildi. Yerine Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz gelecek. Hayati kararların alınacağı zirveye, “kalkınma” penceresinden bakmak anlamlı mı?

Bu yılki BM İklim Değişikliği Zirvesi'nin ikinci haftasında

katılım yüksek, ancak beklentiler dalgalı... Zira Durban'daki toplantılara katılan ülkelerden somut kararlar, Kyoto Protokolü için devamlılık kararı çıkmayabilir.

Güney Afrika Cumhurbaşkanı Jacob Zuma'nın “Geleceği bugünden kurtarın” sözleriyle başlayan zirvede amaç, öncelikle gelişmiş ülkelerin sera gazı salımlarını azaltmak. Ve mali-teknolojik yükümlülükleri belirleyip uzlaşmak.

BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) Yürütme Sekreteri Christiana Figueres'e göre hükümetlerin Durban'da iki konuda kararlı olması gerekiyor:

1. Gelişmekte olan ülkelerin iklim değişikliğine uyum çabalarına yardımcı olmaya yönelik finansman ve fon paketinin tamamlanması.
2. 2010'da Meksika'nın Cancun kentinde düzenlenen toplantılarda kararlaştırılan sera gazı salımlarının artışını sınırlandırmak.

En önemli hedeflerden biri, iklim değişikliğine uyum için öngörülen 100 milyar ABD dolarını kullanılabilir hale getirmek. Tahmin edersiniz ki, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin en çok heveslendiği konu, bu fondan yararlanmak.

Bir Pavyonumuz Bile Yok

Durban görüşmeleri ikinci haftaya girerken 'üst düzey' katılım da arttı. Türkiye'den Çevre ve Şehircilik Bakanı Bayraktar'ın katılacağı açıklanmıştı, ancak bilinmeyen bir nedenle iptal edildi. Yerine Kalkınma Bakanı'nın gelmesi bekleniyor.

Elbette Cevdet Yılmaz'ın gelişi önemli. Ancak bu zirveye öncelikle çevre, orman, su, enerji konularının bir numaralı yetkilileri katılıyor. Bütün listeyi taradım: Kalkınma Bakanı'nı yollayan bir biziz, bir de Brunei! Diğer "aykırı" katılımlar şöyle: Suudi Arabistan'dan katılan Petrol Bakanı, Bahreyn'den Şehircilik ve Belediyeler Bakanı...

Bu arada pek çok ülke, ofis gibi kullanılan ülke pavyonlarında çalışmalarını sürdürüyor. Ancak Türkiye'ye ayrılan pavyon da iptal edilmiş. Türkiye'yi temsil eden heyet, cafelerde toplantı yapıyor. (Evin, 2011)

Küresel Bir Fiyasko Daha...

İklim değişikliği sürecinin, sermayenin "iyi niyetli" çabaları ile çözülemeyeceğinin bir kez daha ortaya çıktığı konferansta, Türkiye'nin çevre politikaları açısından içler acısı hali ile birlikte, sürecin kendisinin de bir fiyasko olduğu aleni bir şekilde görülmüştür.

Ertuğrul Ünlütürk'ün, Evrensel Gazetesi'ndeki köşe yazısında, bu küresel fiyasko ile birlikte, Kyoto Protokolü'nün geldiği aşamayı da tartışması, "karbon borsası ve piyasası" konularına değinmesi ise üzerinde düşünülmesi gereken asıl gerçeği ortaya koymuştur. "Asıl gerçek" sözcüğü üzerinde özellikle durmak gerekiyor, "uygunsuz gerçek" filmi ile karıştırılmaması için...

Küresel Fiyasko

Küresel iklim değişikliğine ve küresel ısınmaya neden olan karbonun ve sera etkisi yaratan diğer gazların atmosfere salınımlarının azaltılması amacıyla, 1997 yılında Kyoto Protokolü imzalanmıştı. Bu protokol ancak 2005 yılında yürürlüğe girebildi, Türkiye de bunu 2009 yılında imzaladı. Kyoto protokolü, imzacı ülkelere büyük mali sorumluluk getiriyordu, çünkü bu gazların azaltılması için yeni üretim teknolojileri ve enerji yatırımları gerekiyordu. Protokol, imzacı ülkelerin ayak diremesiyle sallandı durdu, zaten en büyük kirleticiler

imza dahi atmamıştı. Somut bir yararı olmamasına rağmen, bu protokol yeni bir sektör yarattı, ahlaksız bir ticaret başladı. Bu ticaretin adı karbon ticaretidir, biraz anlatayım size... Kyoto protokolünde imzacı ülkeler, atmosfere saldıkları gazları azaltmayı taahhüt ettiler ve her ülkeye de bir kirletme kotası konuldu. Bu kotayı dolduran, yani çok kirleten, kotasını dolduramayandan kirletme hakkını parayı bastırıp satın aldı. Kirletici gaz miktarı azalmadı ama karbon borsası başladı ve şimdi ortada ciddi miktarda para dönüyor. Liberal çevrecilerin büyük umut bağladığı ve 2012 yılında sona erecek olan Kyoto protokolünün sonucu işte budur. Ortada bir sonuç daha var; son 17 yılda atmosfere salınan karbondioksit miktarı yüzde 34 arttı...

Her yıl, birçok ülkenin katılımı ile iklim zirvesi yapılıyor. Güney Afrika'nın Durban kentinde iki hafta süren Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Zirvesi geçenlerde sona erdi. Açılış ve kapanışı çevrecilerin protestolarıyla yapılan zirveye 200 ülkeden hükümet yetkilileri ve küresel şirketlerin yöneticileri katıldı. Günlerde yapılan bütün toplantıların sonucu tam bir fiyaskodur, bu zirve artık iflas etmiştir. Bu zirvede, yeni bir anlaşmanın önümüzdeki yıl yapılması kararı alınmasına rağmen, daha önce alınmış olan kararlar ertelendi, resmen ipe un serildi. Zirveye kamuoyunun ve medyanın destek ve ilgisinin azalması da bu fiyaskonun önemli göstergeleridir. (Ünlütürk, 2011)

Sonuç olarak, bir uluslar arası zirve daha "kazasız", "belasız" sonuçlanırken zirveden geriye sessiz yığınların sesi kaldı... Geri kalmış veya bir başka deyişle geri bırakılmış ülke halklarının bu çığlığının çöken

borsalarını kurtarmaya çalışan "uygar" başkentlerde ne kadar duyulduğu ve anlaşıldığı ise içinde bulunduğumuz ahval açısından bir kırılma noktasını tarif etmektedir.

Bu makaleyi, Fred Magdoff'un sözleri ile sonlandırmak en kısa ve özlü sonuç olacak gibi görünüyor...

İklim krizi sistem krizidir. Halkın demokratik mücadelesinin ve çevre mücadelesinin birbirine yakından bağlı olması gerektiğini düşünüyorum. İnsanlar, iklim krizinin açığa çıkan diğer çevresel krizlerle birlikte, aslında sistemin kendi krizleri olduğu konusunda netleşmeli. Ve hem toplumsal hem çevresel sorunlarla başa çıkmanın tek anlamlı yolu; eşitlik, demokrasi ve çevreye saygı temelinde kurulacak yeni bir toplum örgütlemektir.

Halkın demokratik mücadelesi ve çevre mücadelesi birbiriyle yakından bağlanmalıdır. (Magdoff, 2011)

Yararlanılan Kaynaklar

Durban Postası (2011). Elektronik Haber Bülteni, Yayına Hazırlayan: Önder Algedik, Özgür Gürbüz, İlgili Kurumlar, Heinrich Böll Stiftung Türkiye Temsilciliği-<http://www.tr.boell.org>, <http://350ankara.blogspot.com/>, <http://www.yesilekonomi.com/durban-postasi/>, Kasım-Aralık 2011.

Evin, Mehveş (2011). Bir biz, Bir de Brunei, Milliyet Gazetesi, 6.12.2011.

<http://www.greenprophet.com/tag/environment/>

<http://vivaecoviva.wordpress.com/speeches-at-durban-climate-summit/>

<http://www.yesilekonomi.com/durban-postasi/>

Kadioğlu, Mikdat (2007). 99 Soruda Küresel İklim Değişimi, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Kadioğlu, Mikdat (2008). Küresel İklim Değişimi ve Türkiye-Bildiğimiz Havaların Sonu, Güncel Yayıncılık, İstanbul.

Kaplan, Ayşegül (1997). Küresel Çevre Sorunları ve Politikaları, Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları Tezler Dizisi, Ankara.

Keleş, Ruşen (2005). Çevre Politikası, İmge Yayınevi, Ankara.

Magdoff, Fred (2011). Democratic Struggle And The Struggle For The Environment Are Tied Together, Farooque Chowdhury's Diary, 26.11.2011, <http://fc-bangladesh.blogspot.com/2011/11/democratic-struggle-and-struggle-for.html>

Ortak Geleceğimiz - Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu Raporu (1987). Türkiye Çevre Sorunları Vakfı Yayını, Ankara.

Türkiye'nin Taraf Olduğu Uluslararası Çevre Sözleşmeleri (2000). İzmir Barosu Yayınları, Yayına Hazırlayan: Av. Uğur Kalelioğlu - Av. Noyan Özkan, İzmir.

Ünlütürk, Ertuğrul (2011). Küresel Fiyasko, Evrensel Gazetesi, 16.12.2011.

Van Kesin Hasar Tespit Çalışmaları

Ünal Kara

28 Kasım-4 aralık tarihleri arasında Van'da Türkiye'nin çeşitli kentlerinden gelen gönüllü mimar ve inşaat mühendisleri, valilik ve ilgili meslek odaları arasında imzalanan protokol çerçevesinde ilk etap kesin hasar tespit çalışmalarını gerçekleştirdiler. Çalışmalar AFAD'ın (Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) koordinasyonu ile oluşturulan gruplar ve bu gruplara bağlı 2 inşaat mühendisi ve 1 mimarın oluşturduğu ekiplerce Van merkeze bağlı depremde hasar gören Cumhuriyet ve Halilağa mahallelerinde yapıldı. Çalışmalar öncesinde AFAD tarafından verilen eğitimde tespit çalışmalarında izlenecek yöntemler ve kullanılacak hasar tespit formları tanıtıldı. Çalışmalarda incelenen yapılar için hasarsız, az hasarlı, orta hasarlı ve ağır hasarlı olmak üzere gözleme dayalı değerlendirmeler rapor haline getirildi. Ekipler tarafından günlük hazırlanan raporlar grup başkanlarına ve oradan da AFAD yetkililerine teslim edildi.

Deprem yaralarını sarmaya çalışan kentte, hayat çadır kentlerde devam ediyor. Sağlıksız şartlarda yaşayan insanlar kontrolsüz ve bilinçsiz uygulamalar nedeniyle

meydana gelen çadır yangınlarıyla kayıplar veriyor ve bir yandan da yağmaya karşı mücadele ediyorlar. Kent yavaş yavaş günlük hayatına dönmeye çalışırken bir yandan da göç dalgasıyla karşı karşıya. Kentten göçün en önemli nedenlerinden birisi de ara verilen eğitim. Hasar gören eğitim yapılarıyla ilgili nasıl bir yöntem izleneceği ve eğitimin ne zaman başlayacağı belirsizliğini koruyor. Kentteki yapı stokunun genel durumu Türkiye'nin diğer bölgeleriyle benzerlikler taşıyor. Denetimsiz yapılaşma, plansızlık, kalitesiz malzeme, bilgi ve teknikten yoksun uygulamalar nedeniyle neredeyse tüm yapılar hasar görmüş. Kentteki mimarların çoğu aynı anda proje, denetim ve uygulama alanlarının tamamına katıldıklarından kenti terk etmişler. Kentte 2002 yılından bu yana hizmet veren hazır beton şirketlerinin hiçbirinin lisansının bulunmaması ise irdelenmesi gereken bir başka konu.

Kente yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen Van insanı umutlu. Yapılan hasar tespit çalışmaları onlar için yeni bir başlangıç. Söylenecek en anlamlı sözü ise yine onlar söylüyor; Vanı terketme.....

BASIN AÇIKLAMASI

Hopa Davası

Artvin Hopa'da polis saldırısı sonucu kalp krizi geçiren emekli öğretmen Metin Lokumcu ölümüyle sonuçlanan olayları Ankara'da protesto eden, çoğunluğu öğrencilerden oluşan 23 kişi 31 Mayıs 2011'de tutuklanmıştı. 22'si tutuklu bulunan 28 kişi, 9 Aralık 2011'de Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde hâkim karşısına çıktı.

Ankara'daki Hopa davasında, iddianame tutuklamalardan tam 4 ay sonra açıklandı. 28 kişi hakkında açılan davada "silahlı terör örgütüne üye olmak, terör örgütü propagandası yapmak, kasten yaralama, kamu malına zarar verme, görevi yaptırılmamak için direnme, 2911 sayılı yasaya muhalefet etme" suçlarından ceza talep edildi.

9 Aralık günü Ankara Adliyesi önünde, tutuklamaları protesto eden binlerce kişi, doğaya, yaşama ve insana sahip çıkmak için oradaydı. Mahkeme sonunda 6 aylık tutuklulukları sona erdi ve 22 kişi serbest bırakıldı.

9 Aralık 2011 tarihinde TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin dayanışma için yaptığı çağırısı yayınlıyoruz.

Elbet Bir Bildiği Var Bu Çocukların...

Mimarlar Odası Ankara Şubesi 41. Dönem Yönetim Kurulu

Filizkırın fırtınası derler; bahar aylarında filizler yeşerirken, doğrulturken başlarını, güneşe bakıp şaşırır ve yeşerirken dallar, yapraklar, aniden gelir. Beklenmediktir, acımasızdır, kırar geçer sevincini baharın. Filizleri yakıp geçen sapsarı karanlık gelir çöreklenir; haksızdır, haksızlıktır.

Hatırlarsınız, aylar önceydi, bir seçim dönemi kadar uzak. Emekli bir öğretmen ölmüştü, biber gazından. Hopa'daydı o gün, daha evvel ülkemizin çok kentini talan etmiş şiddet kasırgası. Ardından, HES'leri protesto ederken ölmeyi protesto edenler çıktılar alanlara. En çok onlar vardı, öğrenciler. Hatırlarsınız, siz de başka zamanlarda, başka mekânlarda, hatta başka inançlarda o yaşlardaydınız. Haksızlığa tahammül edemediğiniz, tahammül edenleri anlayamadığınız o günler; 60'lı yıllar mı, 70'li yıllar mı, 80'li, 90'lı veya 2000'li yıllar mı? Hatırlıyor musunuz isyan duygusunun nasıl insancıl olduğunu?

İşte bu duyguyla o gün Metin Lokumcu'nun ölümünü protesto etmek üzere meydanlara çıkan öğrenciler ülkenin çeşitli kentlerinde gözaltına alınmaya başladı. Ne yazık, bunların en şanssızları arasında Ankara'da öğrenci olanlar vardı. 6 aydır tutuklu yargılanan, daha doğrusu yargılanmayı bekleyen bu çocuklar, 9 Aralık Cuma sabahı ilk kez duruşmaya çıkacaklar. Çoğunun eğitim hayatı karardı, yaşadıkları travma bir yana...

Hatırlıyor musunuz, yıllar önce o öğrenci sizdiniz, sıra arkadaşınızdı, pek tanımadığınız ama sınıfta yokluğunu hissettiğiniz sınıfdaşınızdı. Yokluğunu bir ayıp gibi kendi vicdanınızda hissettiğiniz komşunuzun çocuğuydu, bu duruma düşmesi fikriyle şimdi dehşete kapıldığınız kendi çocuğunuz.

Bugün tutuklu üniversite öğrencisi sayısı 500'ü aşmış durumda. Onyıllar önce ortadan kalkmış örgütler üzerinden teröristlikle suçlanan ve hayatları karartılan bu çocukların aleyhindeki deliller ise poster, bildiri ve kitaplardan ibaret. Hatta saçlarını kestirmeleri bile terör şüphelisi sayılmaları için yeterli.

Hep böyle olmadı mı; hatırlarsınız, hep en acımasız kırım bu ülkenin çocuklarına reva görülmedi mi? 90'ların ortalarında, Manisa'da işkence gören çocukların hikâyesi değil miydi, kiminizin genç, kiminizin yaşlı gözlerinin dolmasına sebep olan? Yetmedi mi bu bitmek bilmeyen fiili olağanüstü hal? Yetmedi mi ezilip parçalanan, lime lime edilen gencecik hayatlar? Yetmedi mi kızlarını, oğullarını hayata döndürmeye çırpınan anne babaların göz yaşları?

Sinsidir filizkırın fırtınası. Ardında ne kuş bırakır ne çiçek. Ama en çok da yeni govermiş filizler acıtır baharı, sapsarı karanlığın ardından.

Gençliği en büyük tehdit olarak gören 12 Mart zihniyetinin hortladığı görülüyor. Ama artık bu zihniyete kurban vereceğimiz bir tek çocuğumuz daha yok. Sizleri, çocuklarımıza, gençliğimize, geleceğimize sahip çıkmaya, çocuklarımızın özgür kalmasını, evlerine ve okullarına dönmelerini arzulayan anne babaların çağrısına kulak vermeye, 9 Aralık'ta saat 9:00'da Ankara Adliyesi'nde yapılacak duruşmaya katılmaya davet ediyoruz.

Ankara'da Kent Merkezindeki Okul Yapılarına Ne Olacak?

2011'in son günlerinde Ankara Valiliğinde imzalanan bir protokolle birlikte Ankara'da kent merkezinde bulunan okulların taşınması yeniden gündeme geldi. Vali Alaaddin Yüksel'in yaptığı açıklamaya göre kentin doğu, batı, kuzey, güney bölgelerinde okul kampüsleri kurulması planlanıyordu. Bu sebeple Bülten'in bu sayısında Ankara'da kent merkezinde bulunan okul yapılarına yer verdik. Okul yapılarının önemli örneklerini ve okulların taşınmasına dair görüşleri bu ayki Bülten'in Özel Bölüm konusunu oluşturuyor.

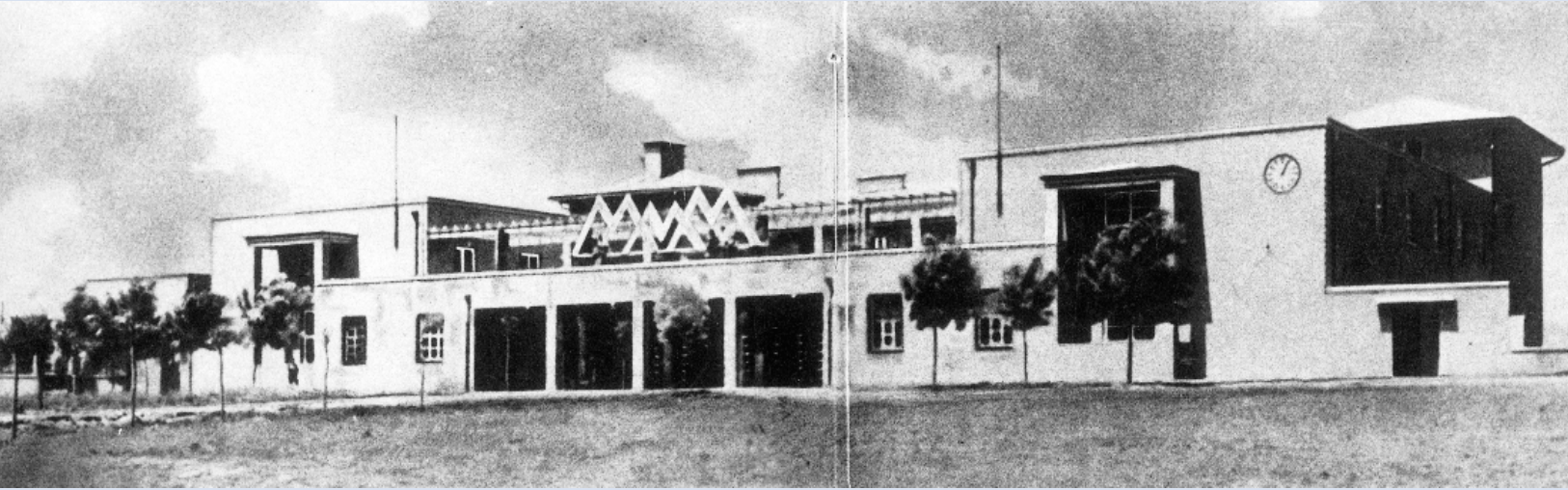
Musikî Muallim Mektebi

Yapım Tarihi: 1927-1929

Yeri: Cebeci, Ankara

Mimar(lar)ı: Ernst A. Egli

Bugünkü İşlevi: Mamak Belediyesi

Eğitim seferberliğine hız verilen ilk yıllarda Cumhuriyet'in güzel sanatların müzik dalında bir okul açması, sanata verdiği önemi göstermesi yönünden oldukça anlamlıdır. Amaçlanan, batı müziği alanında bilimsel çalışmaların yapılması, yurt ölçeğinde yaygınlaşıp tanınmasını sağlayacak müzik öğretmenlerinin eğitilmesi ve Cumhurbaşkanlığı Orkestrası'na sanatçı yetiştirilmesidir.

Altta sınıfların, üstte yatakhanelerin bulunduğu avlulu ana kütle okulun ilk yapısıdır. Zemin katta iki yönde koridor üzerine dizilmiş müzik eğitimi için düzenlenen sınıflar, bir tarafta konser-tiyatro salonu, batı yönünde de önde merdiven ve revakıyla ana giriş yer almakta, ikinci katta revir, yatakhanelerin bir bölümü ve okuma odası, bodrumda ise yemekhane ve mutfak bulunmaktadır. Avlu üç yönde revaklarla çevrilmiştir. Plan düzeni, su öğeli avlunun çevresine yerleştirilen mekânlarla Osmanlı eğitim kurumu olan medrese düzenini anımsatmaktadır.

Yatay uzanan ana kütlede simetrik ön cephe dönemin biçimci yaklaşımına bir örnektir. Giriş katının yanlarda ikişer pencerele çıkmalarının ve bunları birleştiren revakın üstü özgün durumda ahşap pergolalı ve çift sıra sütunlu bir terastır. Sonradan buraya üstü kiremitli çatıyla kapatılan bir kat ilave edilmiş, öndeki sütun dizisinin kullanılmasıyla da bu kata bir balkon sağlanmıştır. Böylece yapı ön cephesi önceki düz çatılı kübik görünümünü yitirmiştir. Ankara'nın modern görümlü ilk birkaç yapısından biri olan bina, o yılların mali olanaksızlıklarına rağmen, özel olarak tasarlanan çift çeperli duvarları ve maroken döşeli kapılarıyla ses geçirmez odaları, akustiğinin ve görüş açısının iyi çözümlendiği rahat ahşap koltuklu konser salonu ile bir müzik okulunun gereksinimlerini en iyi şekilde yerine getirmiştir.

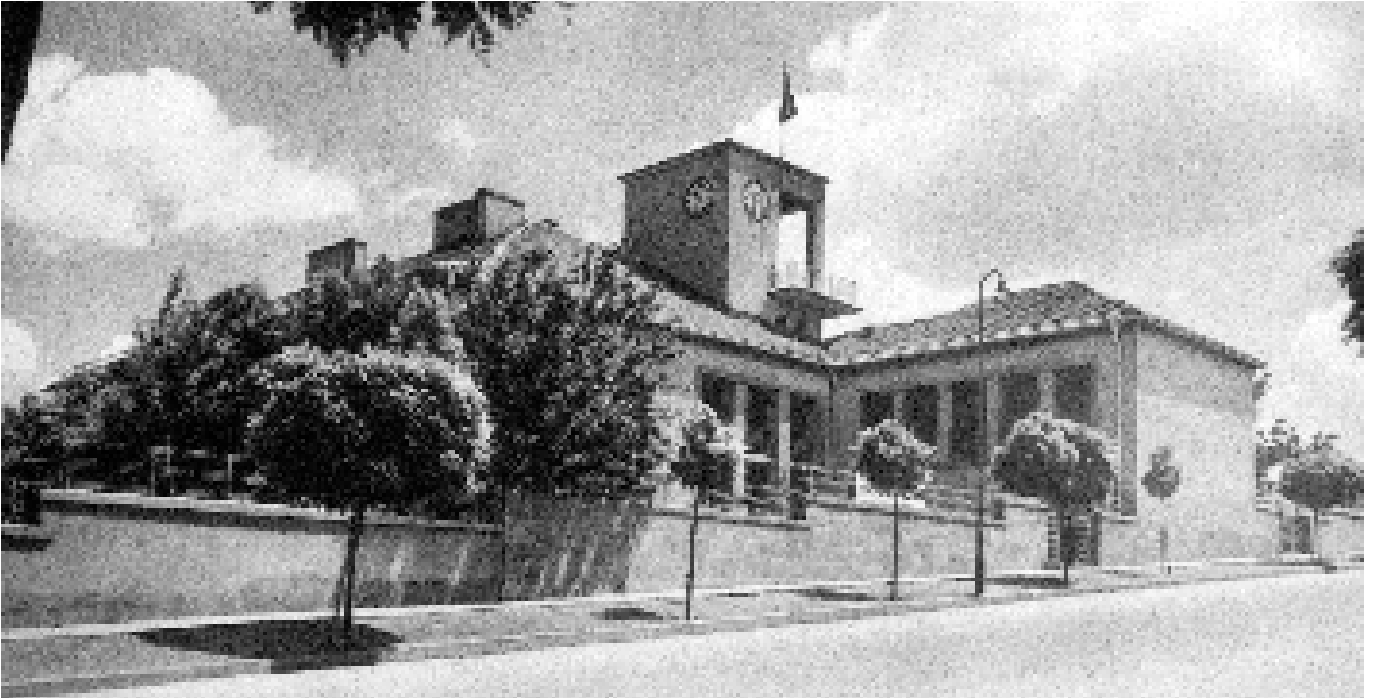
Ticaret Lisesi

Yapım Tarihi: 1928-1930

Yeri: Ulus, Ankara

Mimar(lar)ı: Ernst A. Egli

Bugünkü İşlevi: Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Sekreterlik Lisesi

Yapı Halkevi ve Etnografya Müzesi'ne yakın bir yerde konumlanmıştır. Dik bir eğimi olan kiremitli çatısı ile dikkati çeken iki katlı yapıda ana kütle giriş aksı yönünde uzanmaktadır. Girişte her iki yönde servis ve idari kısımlarla okuma odasını içeren birer kütle daha vardır. Bunlardan girişte sağdakine, ana kütleyle paralel olarak yerleştirilmiş yine iki katlı bir kütle daha eklenmiştir. Bayrak direği, iki yüzeyinde saati ve önde küçük bir balkonlu olan kulesi yatay kütleleri dengelemektedir.

Ana kütlede zemin katında giriş aksındaki geniş ve rahat bir koridorun sonunda, bugün spor odası olarak kullanılan konferans salonu yer almaktadır. Betonarme çerçeve ve tavanda kaset sisteminin uygulandığı bu geniş mekâna ve sınıflara havalandırma için ızgaralar sağlanmıştır. Konferans salonunun, bugünkünden farklı amaçla kullanılan ve yanlardaki merdivenlerle ulaşılan balkon kısmı vardır. Her iki katta da koridordan mekânlara girişler -Sağlık Bakanlığı binasında da olduğu gibi- pahlı ve girintili çerçeveler içine alınarak korunur ve belirgin hale getirilmiştir.

Tek pencerelerin çıkıntılı çerçevelerle, sıra pencerelerin altta ve üstte yatay bordürlerle sınırlandırıldığı serpmeli sıvalı cepheleri, ayakların, pencere sövelerinin, subasman düzeyinin Ankara taşı ile kaplanması ve genel kütle ölçeği ile yapı, aynı yıllarda gene Egli'nin tasarladığı Musikî Muallim Mektebi ile benzerlikler göstermektedir. Yapının inşaatında Macar ustaların çalıştığı söylenmektedir. Sağlam yapısı, insancıl ölçeği, çok iyi tasarlanmış detayları, ilginç desenler oluşturan balkon, teras, merdiven ve kapının demirden korkulukları, dönemine göre ileri bir tekniği olan ısıtma ve havalandırma sistemi ile okul binası Cumhuriyet'in ilk yıllarında kısıtlı olanaklara rağmen neler yapılabildiğinin somut bir kanıtıdır.

İsmet Paşa Kız Enstitüsü

Yapım Tarihi: 1930

Yeri: Ulus, Ankara

Mimar(lar): Ernst A. Egli

Bugünkü İşlevi: Zübeyde Hanım Kız Meslek Lisesi

Uygulamalı kız meslek okulu Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitim alanında hizmet veren önemli bir kuruluştur. Yapım yılına göre Ankara'da uluslararası biçimlerin uygulandığı en tutarlı erken örneklerden biridir. Düz çatılı kübik kütlelerin simetri aksına göre düzenlendiği yalın görünümlü yapı, ortada yatay çizgilerin egemen olduğu dört katlı ana kütle, yanlarda bunu dengeleyen, merdivenlerin de bulunduğu dikey bloklar ve simetriyi güçlendiren, toplantı ve yemek salonlarını içeren köşe kütlelerden oluşmuştur. Her iki yanda, altta bir sıra penceresi olan üstleri sağır duvarlı bu kütleler yapıya 1934 yılında eklenmiştir. Uzun ana kütlede sınıflar ve atölyeler koridorun iki tarafına yerleştirilmiştir.

Yapıda göze çarpan cephe özellikleri arasında; bir kat yükseltile köşe bloklardaki dışa taşan bordürle çerçevelenmiş dikey merdiven pencereleri, o yıllarda özellikle Batı ülkelerinde de uygulanmakta olan yuvarlatılmış köşelerin üst iki katın balkonlarında ve girişlerde kullanılması, aynı yılların yapılarında sık rastlanan koyu renk sıva üzerinde açık renge boyalı bordürlerin ön ve arka cephe pencerelerini yatay yönde birleştirmeleri sayılabilir. Öndekinden değişik boyutlardaki pencerelerin oluşturduğu dizilerle tümüyle kaplı olan arka cephe farklı anlatımdadır. Giriş katı pencerelerinin ve geniş basamaklı merdivenlerin korkulukları dönemin çizgilerini yansıtan yalın demir işçiliğinin örnekleridir.

Ankara Kız Lisesi

Yapım Tarihi: 1930

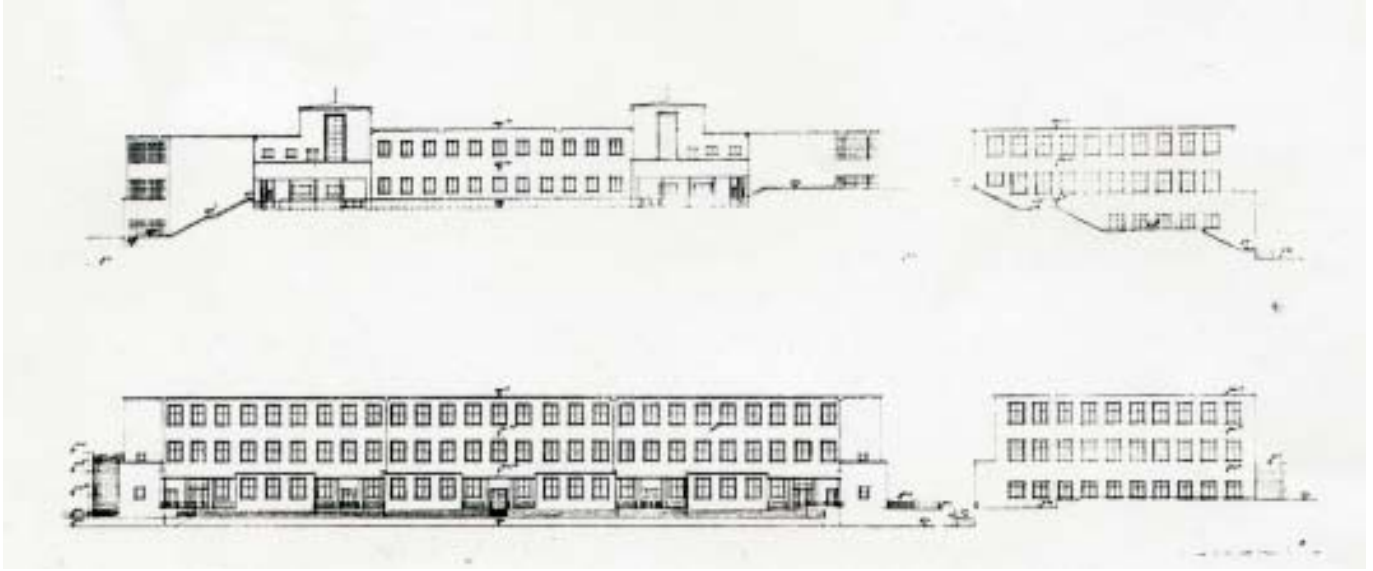
Yeri: Opera

Mimarı: Ernst Egli

Bugünkü İşlevi: Ankara Lisesi

Ankara Kız Lisesi eğitim hayatına Cumhuriyet'in ilanından onsekiz gün önce, 11 Ekim 1923 yılında başlamıştır. Eğitime Hacıbayram Mahallesinde iki katlı harap bir binada başlamış olan Lisenin, daha sonra gerek bu binada faaliyet alanlarının kısıtlılığı ve gerekse gün geçtikçe artan talep nedeniyle daha büyük ve daha modern bir okula taşınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Lise, 1924 yılında eski Halkevi yanındaki bir binaya taşınmış, ancak bu bina da ihtiyaçları karşılayamayınca 1930'da Kız Enstitüsü binasını kullanmaya başlamıştır. Yine aynı yıl, Türkiye'de Cumhuriyet'in ilanı ile başlayan çok boyutlu modernleşme projesinin bir parçası olarak Türk kadınının eğitimi modern temellere dayandırılması gereği yeni ve modern bir binanın inşasına başlanmıştır.

Yeni binanın inşa alanı Mustafa Kemal Atatürk tarafından Namazgâh Tepesi olarak belirlenmiştir. Böylece modern devletin inşası için öngörülen kültür devrimi Namazgâh Tepesinde Halkevi binası, Etnografya Müzesi ve Ankara Kız Lisesi olmak üzere, bu tepenin eteklerinde yer alan diğer eğitim ve kültür yapılarıyla beraber Cumhuriyet'in başkentinde filizlenmeye başlamıştır.

İşte Ankara Kız Lisesi böylesine önemli bir mevkide, ünlü mimar Ernst Arnold Egli (1893-1974) tarafından 1930 yılında tasarlanmaya başlanmış ve binanın inşası 1935 yılında bitmiştir. Ernst Egli 1927 yılında Türkiye'ye gelmiş ve erken Cumhuriyet döneminde uluslararası üslupta bir çok binaya ve 1930 yılında Maarif Vekaletinde modern okul binaları için danışman olarak atandığında Musiki Muallim Mektebi (1927-1929), Ticaret Lisesi (1928-1930), Yüksek Ziraat ve Baytar Enstitüsü (1928-33) ve İsmet Paşa Kız Enstitüsü (1930) gibi eğitim yapılarına imza atmıştır. Egli yalın çizgilerle uluslararası akıma yönelik fonksiyonu öne çıkaran basit geometrik kütlelerin birleşmesinden oluşan bir üsluba sahiptir. Egli'nin Türkiye'deki modern mimarlığın önemli isimlerinden biri olmasının nedeni hem uluslararası akımın Türkiye'deki öncülerinden olması hem de bu mimarının ülkede yeşeren modernleşme projesinin bir uzantısı olmasıdır.

Ankara Kız Enstitüsü de Egli'nin tasarladığı diğer binalar gibi yalın çizgilerle uluslar arası akımın yansımasıdır. Bu binada genç kızlar için öngörülen müzik odası, konferans salonu, jimnastik odası gibi pek çok faaliyeti içeren mekânlar bulunmaktadır. Bu mekânların yanı sıra okul büyük bir açık alana sahiptir. Okulun arkasında bulunan büyük bahçe okulu etrafındaki diğer eğitim ve kültür yapıları ile bir bağlantı oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra okula 1967 yılında bu dönemde yaygın olarak kullanılan brutalist akımın örneklerinden olan büyükçe bir konser salonu da eklenmiştir.

Cebeci Ortaokulu

Yapım Tarihi: 1938

Yeri: Cebeci, Ankara

Mimar(lar)ı: Bruno Taut ve Franz Hillinger

Bugünkü İşlevi: Cebeci Ortaokulu

Yapı, mimarın, tasarımıyla Türkiye'deki okul yapılarına örnek oluşturmuş rasyonel-fonksiyoncu çizgideki binalarından biridir. Önde, öğrencinin kullanımına açık geniş bir gezinti alanına bakan yapı U biçiminde birleşen farklı yükseklikteki kütlelerden meydana gelmiştir. Bunlardan, caddeye sundurmalı bağlantısı olan ana girişin bulunduğu kütlede büyük açıklıklı jimnastik salonu ve onun arkasında kütüphane yer almaktadır. Diğer uçtaki uzantıda ayrı bir giriş bulunmaktadır. Çatısı düz olan bu kütlede giriş merdiveninin olduğu köşe kütüphanede olduğu gibi yuvarlatılmıştır. Mimarın diğer bazı yapıları gibi burada da, yer yer de olsa, dik açılı köşelerden uzaklaşmaya çalıştığı görülmektedir.

Doğu-batı doğrultusunda uzanan ve bodrum üzerine üç katı olan uzun ana kütlede güneye bakan sınıflar bir koridor boyunca dizilmişlerdir. Her sınıfın güneş siperli üçlü pencere düzeni aynı yıllarda birçok okul binasında uygulanan bir cephe biçimlenmesi olmuştur. Arka cephe gerisindeki fonksiyonun gereği olarak önden tümüyle farklı bir anlatımdadır. Bu koridor cephesinde altta demir korkuluğuyla dikey pencereler ve bunların aralarında küçük yatay pencereler yer almaktadır.

Yapıda, bir okul tasarımında önemli olan sınıfların ışık düzeni, geniş ve alçak basamaklı merdivenler, rahat koridorlar, iyi ışık alan bir kütüphane tutarlı çözümlerdir. İçte ve dışta dönemin yalın çizgilerini yansıtan yapı işlevsel mimarlığa iyi bir örnek oluşturmaktadır.

Atatürk Lisesi

Yapım Tarihi: 1937-38

Yeri: Sıhhiye

Mimar(lar)ı: Bruno Taut, Franz Hillinger

Bugünkü İşlevi: Atatürk Lisesi

İlk olarak Yüksek İhtisas Hastanesi'nin bulunduğu alanda kurulmuş olan Atatürk Lisesi 3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra Ankara Erkek Lisesi olarak anılmış, 1938 yılında bugünkü ismini almış ve bugünkü yapısına ise 10 Ekim 1940 tarihinde taşınmıştır.

Atatürk Lisesi binası 1930'lu yılların sonunda inşa edilmiştir. Yapının tasarımı kısa bir dönem Milli Eğitim Bakanlığı'nda da görev yapan ve Türkiye'nin çeşitli illerinde okul projelerine imza atan Bruno Taut ve onunla birlikte Franz Hillinger'a aittir. İlk bakışta yapıda algılanan 3 kütle 3 aşamada tamamlanmıştır. 30 000m²'lik bir alana oturan okul genişçe bir bahçenin iki kenarına konumlandırılan kütlelerden oluşmaktadır.

Betonarme sistem olarak inşa edilen okulda giriş kolonlarla ve Ankara taşı kaplaması ile vurgulanarak, buradan konferans salonu ve okulun diğer birimlerine geçiş sağlanır. Ankara'nın önemli konser ve gösterilerine de ev sahipliği yapmış konferans salonu büyük ölçeği ile eğitim yapılarının kültürel işlevlerini gösteren önemli örneklerden biridir. Sınıflar uzunca bir koridor etrafına yerleştirilmiştir. Bruno Taut'un diğer okul yapılarında kullandığı betonarme güneş kırıcılar yalnızca sınıflarda güneş kontrolü sağlamaz, aynı zamanda binaya karakteristik de katar.

Okullar Şehir Dışına Çıkıyor Farkında mısınız?¹

Pınar Öğünç

Ankara'dan önce, İstanbul'da proje çoktan başlamıştı. Plan şu: Okul kampüsleri, içinde AVM'ler olan okul şehirleri...

Hep böyle... Türkiye'nin o ana mahsus birkaç o kadar ağır meselesi oluyor ki, geri kalan her şey gayriihtiyarî tali hale geliyor.

Geçen haftanın kargaşası içinde erimiştir; bir okul açılışında Ankara Valisi Alaaddin Yüksel, mühim projelerini duyurdu. İlkokul ve ana sınıfları dışında bütün eğitim kurumları Şehrin doğu, batı, kuzey, güney çıkışlarına kurulacak okul bölgelerine, onların deyimiyle 'okul Şehrine' taşınacaktı.

Vali Yüksel'in tarif ettiği manzaraya dair yorumu siz yapın: "Bir okullar Şehri alanında 30-50 okul bulunacak. İçinde yüzme havuzları, alışveriş merkezleri, sağlık üniteleri; her istikamete sabah metro araçlarıyla birkaç bin öğrenci götürüp akşam Şehre döndürmeyi amaçlayan çok önemli bir projeyi tartışacağız."

50 okul bir aradaysa metroyla taşınacak öğrenci sayısı birkaç binden çok daha fazladır. AVM'leri de eklediğinizde, gerçekten tartışılacak proje...

Kazan-kazan durumu

Aynı törende Ankara İl Milli Eğitim Müdürü Kamil Aydoğan da bu dev projenin Türkiye'de bir ilk olabileceğini söylemiş. Lakin okulları Şehir merkezine taşıma fikri, bir süredir İstanbul için de düşünülüyor zaten.

Geçen yıl İstanbul'un merkezindeki, satışı planlanan okullarla ilgili bir dosya hazırlamıştım. Bunlar ya bina olarak tarihi nitelikte yahut konum itibarıyla milyon dolarlarla ölçülebilecek arsa değerine sahip okullardı. Kimi Beyoğlu'nun göbeğinde, kimi eski bir av köşkü, kimi Akmerkez'in dibinde tam rezidanslık meslek liseleriydi.

Bu gidişata direnen Okuluma Dokunma İnisiyatifi, farklı kılıflarda sayının daha fazla olduğunu iddia etse de İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Muammer Yıldız, 22 okulun, 'satılacağı' fiilinden uzak durarak TOKİ'yle takas edileceğini, yaptığımız söyleşide söylemişti zaten. Bu takasın mahiyeti için şöyle konuşmuştu Yıldız: "Rakam

vermeyeyim, bağlayıcı olmasın ama üç okul vereceksek TOKİ'den 100 okul alacağız."

"TOKİ'yi mi kazıkılıyorsunuz o zaman?" diye sorduğumda gülmüş, süreci çok güzel özetlemişti: "Yok, kazan-kazan durumu var. TOKİ ne yapmış oluyor, bizim için aracılık... Prosedürü yürütüyor, ihalesini yapıyor, elbette bir geliri olacak ama o da bir kamu kuruluşu..."

Türkiye, TOKİYE oluyor

Bu okul kampüsleri için seçilen altı ilçede (İkitelli, Başakşehir, Sancaktepe, Beylikdüzü, Kâğıthane, Beykoz) sondurumun ne olduğunu öğrenmek için görüştüğüm Yıldız, hiçbirinin tam olarak bitmediğini, ortaöğretim kurumlarının, Anadolu liselerinin, fen liselerinin ve endüstri meslek liselerinin peyderpey şehir dışına taşınacağını söyledi. Gariptir, TOKİ'yle takas işlemi bir yılda tamamlanmamış. Belli ki pazarlık sürüyor. Yıldız şimdilik "Okul binaları için teklifimizi yaptık, Ankara'dan haber bekliyoruz. Bakan Bey ilgileniyor. Yetki devri yapılacak" diyor.

Peki, binlerce öğrencinin günlük transferi İstanbul trafiğinde nasıl gerçekleşecek? Yıldız'a göre zaten "Okula servissiz giden öğrenci yok." Bunun trafik sorununa katkı bile sağlayacağı iddiasında hatta.

Bu plan şehir merkezlerinin yoksullardan arındırılması zihniyetine de denk düşüyor. Ağırlık verilen endüstri meslek liseleri, ekseriyetle üniversiteye gücü yetmeyen yoksul ailelerin meslek edinsin diye çocuklarını yolladığı okullar.

Taksim Ticaret Meslek Lisesi'nin rehberlik öğretmeni Derya Eryaşar Yıldız, zorunlu göç mağduru, büyük kısmı okul dışında mendil, çiçek satan, yoksul öğrencilerinin okulları evlerine ve 'işlerine' yakın olduğu için okuyabildiklerini anlatmıştı. Hele kız çocuklarının belki 20 kilometre öteye okula yollanması, zor bir ihtimal.

Bu, ergenleri toplumdan, hayattan tecrit etmek mi demek? Servise verecek parası olmayan ne yapacak? Sistem nasıl işleyecek? Bir gün uyanacağız ve Türkiye TOKİYE diye bir ülkeye mi dönmüş olacak?

Bunlara cevap üretmek için hakikaten son zamanlar.

¹22 Ocak 2012 Pazar tarihli Radikal Gazetesinden alınmıştır.

<http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalYazar&ArticleID=1074705&Yazar=PINAR-OGUNC&CategoryID=97>

Ankara'da Okulları Kim Şehir Dışına Taşıyor?

Y.Yeşim UYSAL

Bir süredir özellikle kent merkezlerinde yer alan okulların şehir dışına taşınacağına dair söylentiler sonunda Ankara Valisi tarafından bir proje olarak kamuoyuna duyuruldu. 2011'in son günlerinde Ankara Ticaret Odası Başkanı Salih Bezci, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek ve İl Millî Eğitim Müdürü Kamil Aydoğan ile bir araya gelen Vali Yüksel eğitim kurumlarının şehrin doğu, batı, kuzey ve güney taraflarında oluşturulacak kampüslere taşınacağını duyurdu.¹

Bu "tarihsel buluşmada" Ankara Valiliği ve Söğütözü İnşaat ve İşletme A.Ş. arasında bir de protokol imzalandı. Protokolü Ankara Valiliği adına Alaaddin Yüksel, Söğütözü İnşaat ve İşletme A.Ş. adına Salih Bezci imzaladı. Valinin yaptığı açıklamaya göre imzalanan "yılın son protokolü" ile birlikte toplam 31 protokolle, okul yapımına yönelik Eğitime Yüzde 100 Destek Projesinin devam etmekte olduğunu da öğrenmiş olduk.

Ankara'da hayırseverlerin eğitime 100 milyon Türk Lirası katkısı olduğunu belirten Vali Yüksel, "Ankara'da bulunan, Ankara'nın suyunu içen, havasını soluyan ve ekmeğini yiyen, 'Ben Ankaralıyım' diyen, hali vakti yerinde olan tüm Ankaralıları okul protokolü yapmaya davet ediyorum"² şeklinde bir açıklama yaptı.

Vali Yüksel projeyi ise şu şekilde tanımladı: "İlkokullar ile ana sınıfları şehir içinde bırakılacak ve diğer eğitim kurumları doğu, batı, kuzey, güney akslarına metro sistemleri ile önümüzdeki yıllarda taşınacak. Bir kampüsün içinde, yani bir okullar şehri alanında 30-50 okul bulunacak. Onun içinde yüzme havuzları, alışveriş merkezleri, sağlık üniteleri yapmak, her istikamete sabah metro araçlarıyla birkaç bin öğrenci götürüp, akşam tekrar şehre döndürmeyi amaçlayan, yeni anlayışa kavuşturacak çok önemli bir projeyi tartışacağız."³

Büyükşehir Belediye Başkanı da başta altyapı olmak üzere kampüsler konusunda destek olmaya hazır olduğunu belirterek, hayırseverlerin yardımı ile projenin kısa zamanda tamamlanmasını diledi.⁴

Protokol 32 Derslikli İmam Hatip Lisesi

İmzalanan protokol kapsamında Hürriyet Gazetesinin verdiği bilgiye göre Altındağ'da 32 derslikli bir imam

hatip lisesi 960 öğrenciye hizmet edecek. Projenin maliyeti ise 6 700 000 TL olarak açıklandı.⁵

İlk bakışta okul yapılarının yetersizliklerinin giderilmesi konusunda önemli bir atılmış gibi görünen projeyi gerçekte "ilerici bir eğitim modeli" olarak görebilmek mümkün mü? Bir yandan atama bekleyen binlerce öğretmen, diğer yanda öğretmen eksikliği çeken okullar... Halen okula yollanmayan ve çalıştırılan binlerce çocuk... Bu sorunlar eğitim sisteminin bir parçası değil mi?

Madem bir okula yani 960 öğrenciye tek seferde "hayırseverlerin" desteği ile 7 milyon liraya yakın para harcanacak, bu para neden eğitim yapılarının iyileştirilmesine harcanıyor da, eğitimin kendisinin düzeltilmesine harcanmıyor? Taşınmalı öğrenim yüzünden zaten pek çok köyde yaşayan öğrenciler yollarda sıkıntı çekmiyor mu? Öyle görünüyor ki, Ankara Valiliği başta olmak üzere kentlin ileri gelen yetkilileri Ankara'daki eğitimin sorunlarını arazi takası ve "rant değişimi" ile çözebileceğine inanıyor. Tüm bunların üzerine yıllardır Ankara metrosunda hiçbir ilerleme gösteremeyen Büyükşehir Belediyesi Ankara'nın kuzey, güney, doğu ve batı akslarına öğrencilerin taşınması için gerekli olan altyapı hizmeti olan metro projesini Ankaralı hayırseverlerin yardımları ile hayata geçirmek niyetinde!

Sizce eğitim sisteminde değişen ne?

Eğitim Hayırseverlere Emanet

Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk yıllarından başlayarak, eğitim konusu her zaman ülkenin gündeminde yer aldı. Ülkede üniversite mezunlarının sayısının dünya ortalamasına göre yüksek olmasına rağmen, yine de eğitim sistemi ile ilgili endişeler, tartışmalar, değişimler, dönüşmeler, çalkantılar sürekli gündemde tutuldu. Yani eğitim sistemimizde her dönem sorunlar var olageldi ve her dönem bu sorunların çözümlerine yönelik bazı politikalar geliştirmeye çalışıldı. Cumhuriyet'in ilk yıllarında köklü bir biçimde ortaya çıkan "millî eğitim" meselesi, farklı dönemlerde farklı şekillere bürünmüş olsa da günümüze kadar uzanan güçlü bir çizgiyi tanımladı. Artık eğitimin milleştirilmesi gibi bir endişemiz kalmamış da olsa, yine de her geçen yıl daha çok tartışılır hale gelen eğitim sorunu kapsamlı bir çözümü hak etmiyor mu?

Özellikle son yıllarda eğitimde kalitesizlik, öğrencilerin sınavlarla yaşamdan uzaklaştırılması, dersanelerin varlığı ile birlikte rafa kalkan eğitim endişesi, sınavlarda yaşanan şikeler eğitim sistemimizin ne olduğunu da bizlere tarif ediyor. Bu durumda kendini Ankaralı hisseden hayırseverler eğitim sisteminin problemlerini çözmek için yeterli bir güç müdür? Devlet- özel şirket ortaklığı eğitim sisteminin problemlerini ne kadar çözebilir? Güçlü bir devlet politikası ve iyileştirme dürtüsü olmadan eğitim hayırseverlere emanet edilmiş olmuyor mu? Önce yerel yönetimler birer hayırsever kurum haline döndürüldü, şimdi de Milli Eğitim Bakanlığının "hayırseverlerle" birlikte eğitim problemlerini kotarması öngörülüyor.

Peki, beklenen kapsamlı çözüm, okul yapılarının kent merkezinden taşınması ile çözülebilir mi?

Alışveriş Merkezinin Okul Kampüsünde İşi Ne?

Bir okul hükümet politikasıyla neden şehirleştirilmek istenir ya da alışveriş merkezinin okul kampüsünde işi ne?

Ankara Valisi yeni okulların inşa edileceğini müjdelerken, eğitim kampüslerinden "okullar şehri alanı" olarak bahsediyor. Bu alanın içinde ise yok: okullar, yüzme havuzları, alışveriş merkezileri, Vali belirtmemiş olsa da belki bir cami. Bu "kentçik" bir TOKİ yerleşimini anımsatmıyor mu? Zaten Vali Yüksel de bu işin TOKİ aracılığı ile yürütüleceğini de müjdeliyor.

TOKİ resmi web sitesinde amaçlarını şu şekilde belirtiyor: "Ülkemizin yaşadığı hızlı nüfus artışı ve hızlı kentleşme sebebiyle oluşan konut ve kentleşme sorunlarının çözülmesi ve üretimin artırılarak işsizliğin azaltılması amacıyla, 1984 yılında Genel İdare dışında Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı kurulmuştur."⁶ Konut ve kentleşme konusunda katkı sunmasının kaçınılmaz olduğunu düşünebileceğimiz bir idare, aynı zamanda üretimin artırılması ve işsizliğin azaltılması misyonunu kendinde görüyor. Bu durumun tahlili ise iktidarın "üretim" anlayışında gizli.

Türkiye'de üretimi "bina üretme" ya da "proje üretme" durumuna indirgeyen bir anlayışın iktidarda olduğunu anlamak çok da zor değil. Geçtiğimiz genel seçimler öncesinde Erdoğan yeni programını açıklarken ülke gündeminde en çok tartışılan konu Kanalistanbul oldu. Üretim konusunda ise savaş sanayiinde iddialı olduğunu açıklamış, ilk sivil yerli uçağın yapılacağını da ilan etmişti. Erdoğan işsizlik oranlarını düşüreceklerini söylerken, evli çiftlere kredi imkânı verileceğini

müjdelemişti! Ancak bunların dışında doğrudan üretime yönelik herhangi bir açıklama yapmamıştı.⁷ İşte bu üretim boşluğunun inşaat sektörü ile doldurulmaya çalışılacağı Erdoğan'ın açıklamasında da görülüyor. Zira konuşmasında kamuoyuna bomba gibi düşen başlık "Marka Kentler" olmuştu. Bu sebeple TOKİ'nin kendinde işsizliğin azaltılması misyonunu görmesi pek de şaşırtıcı değil. "Üretim" diye tarif edilen şey inşaat sektörü ise, işsizliğin çözümü de adeta bir holding gibi Türkiye'nin dört bir yanında faaliyet gösteren TOKİ'de olabilir elbette.

TOKİ iştiraki 7 şirket bulunuyor.⁸ Bu şirketlerden 6'sı İstanbul'da, 1 tanesi de Ankara'da faaliyet gösteriyor. Ankara'da faaliyet gösteren firma hepimizin aşına olduğu TOBAŞ yani Toplu Konut - Büyükşehir Belediyesi İnşaat Emlak Ve Proje A.Ş., yani Kuzey Ankara Girişi Kentisel Dönüşüm Projesini yürüten şirket. Kuzey Ankara'da Büyükşehir Belediye Başkanının "havaalanı yolunun çirkinliğini ortadan kaldırmak üzere" seferber ettiği inşaat faaliyetlerinin, başta havaalanı güzergâhını "güzelleştirecek" olan peyzaj uygulaması olmak üzere halen tamamlanamamış olması Ankara Valiliğinin TOBAŞ yerine Söğütözü İnşaat ve İşletme A.Ş. gibi "hayırsever kurumları" tercih etmesinin nedenlerinden biri olabilir.

Peki eğitim sistemini hale yola koymak üzere kolları sıvayan bu hayırseverler kimler?

Kim Bu Hayırseverler?

Yukarıda da açıklandığı gibi okul yapımına kolları sıvayan bu şirket Söğütözü İnşaat ve İşletme A.Ş. Şirket BESA İnşaat A.Ş.'nin iştiraki. BESA A.Ş.'nin farklı alanlara dair 6 şirketi ve 4 iştiraki bulunuyor.⁹ Şirket 1995 yılında kurulmuş ve Ankara'da önemli konut ve alışveriş merkezi yapılarına imza atmış. Bu alışveriş merkezleri arasında Galleria, Armada ve Panora gibi yüksek kapasiteli projeler de yer alıyor. Bunun dışında şirketin faaliyet alanları arasında kavşak yapımına da rastlıyoruz. Bu kavşaklar arasında ise Odanın dava açtığı ve kazandığı Akay Köprülü Kavşağı ve Gar önüne inşa edilerek, bu alanın kurgusunu sekteye uğratan ve Odanın yine mahkeme konusu haline getirdiği Hipodrom Caddesi Köprülü Kavşağı yer alıyor. Son olarak ise BESA şirketinin içinde 70 Ofis, 24 mağaza, restoranlar ve hipermarketin bulunduğu, 20 katlı 48 000 m²'lik yeni projesi BESA Kule İş Merkezini 2014 yılında tamamlaması bekleniyor.¹⁰

BESA Şirketi yalnızca yüksek kapasiteli projeler üretmiyor. Bunun yanında şirket "sosyal sorumluluk"

başlığı altında okul projelerine de imza atmış. BESA A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda ATO Başkanı olan Salih Bezci'nin açıklamasında belirttiği gibi 6 okul yapısına ulaşamamış olsa da, şirketin web sitesinde "sosyal sorumluluk" olarak inşa ettiği iki okul binası bulunuyor. Biri 16 derslikli, 2378 m2 inşaat alanına sahip Yahyalar Durali Bezci İlköğretim Okulu, diğeri ise yine 16 derslik kapasiteli ve 2700 m2 inşaat alanına sahip Ayşe Bezci Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi. Site kuralları gereği bu projeleri yayınlamıyoruz. Ancak yapıların mevcut okul yapıları geleneği dışına çıkan bir anlayışla tasarlandığını söylemek zor. 3 katlı, bahçesi asfaltlanmış okullar mevcut okul yapıları düzenini devam ettirir nitelikte. Okullarla ilgili çalışmanın TOKİ aracılığı ile yürütüleceği de düşünülünce yeni kurulacak "okul-şehirlere" eğitim ihtiyacına cevap verecek nitelikte olup olmayacağı bir muamma.

Okulların kent merkezinden taşınmasının nedenlerini anlamak için yalnızca ulaşım politikalarını irdelemek, okul yapılarını incelemek yeterli değil. Konunun derinlemesine incelenmesi gereken pek çok boyutu bulunuyor. Sermaye-iktidar çarkına sokulmak istenen eğitim yapıları için bir kentsel dönüşüm projesinin söz konusu olduğunu söylemek abartılı olmayacaktır. Yani konu yalnızca "hayirsevenlikle" açıklanacak gibi değil. Vali Yüksel'in Radikal Gazetesi yazarı Pınar Öğünç'e belirttiği gibi "... **kazan-kazan durumu var. TOKİ ne yapmış oluyor, bizim için aracılık... Prosedürü yürütüyor, ihalesini yapıyor, elbette bir geliri olacak ama o da bir kamu kuruluşu...**"¹¹

¹29 Aralık 2011 tarihli Hürriyet Gazetesindeki haber için: <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/19563563.asp>, ayrıca <http://www.dunyabulteni.net/?aType=haber&ArticleID=190165>

²A.g.e.

³A.g.e.

⁴A.g.e.

⁵29 Aralık 2011 tarihli Hürriyet Gazetesindeki haber için: <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/19563563.asp>

⁶<http://www.toki.gov.tr/TR/>

⁷<http://www.cnnturk.com/2011/turkiye/04/16/iste.erdoganin.secim.beyannamesi/613539.0/index.html>

⁸<http://www.toki.gov.tr/TR/>

⁹<http://www.besagroup.com.tr/index.php>

¹⁰A.g.e.

¹¹22 Ocak 2012 Pazar tarihli Radikal Gazetesinden alınmıştır. <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalYazar&ArticleID=1074705&Yazar=PINAR-OGUNC&CategoryID=97>

Mavi Lisesi, Ankara, 1990

İsmail Paşa Mavi Enstitüsü (Zübeyde Hanım Kültür Okulu), Ankara, 1999

Eğitim Hizmetleri, Kamu-Özel Ortaklığı Modeli ile Oluşturulacak "Eğitim Kampüsleri" ya da "Eğitim Kentler" Aracılığıyla Ticarileştirilmek İsteniyor!

02.01.2012

EĞİTİMSEN

Eğitim Sen Merkez Yürütme Kurulu'nun "Eğitim Hizmetleri, Kamu-Özel Ortaklığı Modeli ile Oluşturulacak "Eğitim Kampüsleri" ya da "Eğitim Kentler" Aracılığıyla Ticarileştirilmek İsteniyor!" başlıklı açıklama metnini yayınlıyoruz.

Bilindiği gibi 14 Eylül 2011 gün ve 28054 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri yeniden yapılandırılmıştır. Söz konusu yeniden yapılandırmada, daha önce de ifade ettiğimiz birçok olumsuz düzenlemelerle birlikte, eğitim hizmetini kamu hizmeti olmaktan çıkaracak ve tamamen "piyasa ilişkileri" içinde yeniden yapılandırılacak bir düzenleme yapılmıştır.

652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı" başlığı altında düzenlenen 23. maddesinde yer verilen hükümler, 03.07.2005 tarihinde kabul edilen 5396 sayılı kanun ile Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na eklenen maddede hükümlerinden adeta kopyala-yapıştır yöntemiyle alınmıştır. Bu hükümlerin cümlesi cümlesine birbirlerine benzemesinin nedeni, "Kamu Özel Ortaklığı" olarak ifade edilen bir modelin uygulanmak istenmesidir. Bu noktada aşağıda yer verilen 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 23. maddesine göz gezdirdiğimizde bugün "eğitim kampüsleri" ya da "eğitim kentler" olarak ifade edilen projenin alt yapısının bu modelle oluşturulduğu görülmektedir.

(1) d) Okul ve eğitim yerleşkesi gibi eğitim tesislerinin okul ve eğitim tesisi olarak kullanılmak kaydıyla gerçek kişilere veya özel hukuk tüzel kişilerine kiralanmasına ilişkin işleri yürütmek.

(3) a) Yapılmasının gerekli olduğuna Bakanlık tarafından karar verilen eğitim öğretim tesisleri, Bakanlık tarafından verilecek ön proje ve belirlenecek temel standartlar çerçevesinde, kendisine veya Hazineye ait taşınmazlar üzerinde ihale ile belirlenecek gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine kırk dokuz yılı geçmemek şartıyla belirli süre ve bedel üzerinden kiralama karşılığı yaptırılabilir.

c) Kira bedeli ve kiralama süresinin tespitinde; taşınmazın gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine ait olup olmadığı, bedelsiz Hazine taşınmazı devredilip devredilmediği, yatırımın maliyeti, eğitim öğretim donanımının bu kişiler tarafından sağlanıp sağlanmayacağı, kiralama konusu taşınmaz ve üzerindeki eğitim öğretim tesislerinde eğitim öğretim hizmetleri dışındaki hizmetlerin ve alanların işletilmesinin kiralayana verilip verilmeyeceği hususları dikkate alınır.

Burada ifade edilen modeli daha açık ifade etmek gerekirse;

Genellikle Hazine arazisi üzerinde, "ortak girişim" şeklinde de karşılaşabileceğimiz özel bir şirket bir okul inşaatı yapacaktır.

Söz konusu şirket, bu okulda eğitim-öğretim donanımını sağlamaktan, öğretmenin sınıfa girip ders işlemesi dışındaki yani, eğitim-öğretim hizmetleri dışındaki hizmetlerin sunumunu ve ticari alanların işletilmesini de üstlenebilecektir.

Böylelikle devlet, okulu inşa eden, teknik donanımını sağlayan ve eğitim-öğretim hizmeti dışındaki temizlik, yemekhane, kantin, otopark, güvenlik gibi hizmetleri de sunan şirkete 49 yıla kadar yapılabilecek sözleşme süresi içerisinde yıllık kira bedeli ödeyecektir.

Bu uygulamanın açık anlamı şudur. Devlet eğitim-öğretim hizmetini sunacak personeli, yani öğretmenleri bu okullarda ya da kampüslerde istihdam etmeye devam ederek, hem şirketin kira gelirini hem de eğitim-öğretim hizmetinin buralarda verilmesi nedeniyle öğrenci garantisini, yani şirketin müşteri garantisini devlet güvencesine bağlamaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kampüsleri Yönergesi'nin

4. maddesinde eğitim kampusu; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı değişik tür ve derecedeki birden fazla okul ve kurumlar ile bunlara bağlı pansiyon, yatakhane, yemekhane, laboratuvar, kütüphane, spor alanları, rehberlik ve sağlık ünitesi, konferans salonu, çok amaçlı salon ve benzeri yerleri içerisinde bulunduran alanı ifade etmektedir. Dolayısıyla kampus oluşturma fikrinin gerçekleştirilmesinde Kamu Özel Ortaklığı modelinin oynayacağı rolü görebilmek, eğitim hizmetinin geleceği açısından hayati öneme sahiptir.

Projedeki temel amaç, göç alan Büyükşehirlerde sınıf mevcutlarının azaltılması olarak ifade edilse de asıl amaç, eğitim hizmeti içerisine büyük şirketleri çıkmamak üzere yerleştirmektir. Eğitim-öğretim hizmeti dışındaki diğer tüm hizmetlerin şirketin ticaret yapacağı alanlar olarak ayrılması, söz konusu şirketin kamu hizmeti alanına köklerini nasıl salacağını da göstermektedir. Kaldı ki sağlık hizmeti alanında görüldüğü üzere şirketle Bakanlığın yapacağı sözleşmenin "ticari sır" gerekçesiyle kamuoyundan saklanmak isteneceği de ihtimal dâhilindedir.

Eğitim hizmetini kamusal, parasız ve nitelikli olarak örgütlemek yerine piyasa ilişkilerine terk etmek isteyen

AKP'ye soruyoruz:

Okulların kent dışına çıkarılmak istenmesinin gerçek gerekçeleri nedir?

Kent içindeki okul arazileri ve binaları yerli ve yabancı sermayeye peşkeş mi çekilmek istenmektedir? Bu arazilerin ve binaların akıbeti ne olacaktır?

Farklı yaş gruplarındaki öğrencilerimizin eğitim kampusu ya da eğitim kentler adı altında kurulacak mekânlarda birlikte eğitim görmelerinin yaratacağı olumsuz etkiler değerlendirilmiş midir?

Çocuk ve gençlerimizin bu kampuslara ulaşımı, öğlen yemeği vb gibi giderler velilerimize ekstra bir maliyet olarak geri dönecek midir?

Milli Eğitim Bakanlığı, çocuk ve gençlerimizin daha iyi ve sağlıklı koşullarda eğitim almasını istiyorsa, bunu eğitimi ticarileştirerek, eğitim hizmetlerini yerli ve yabancı şirketlere pazarlayarak değil, eğitime yeteli bütçe, okullarımıza ihtiyacı kadar ödenek ayırarak yapabilir.

Öğrenci Temsilcilik Seçimleri

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi şube coğrafyasında bulunan mimarlık okullarında, öğrenci temsilcilik seçimlerini gerçekleştirdi. Temsilcilik seçimlerinin gerçekleştiği okullar sırası ile Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bozok Üniversitesi, Çankaya Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi' dir.

Öğrenci Temsilcilik seçimleri TMMOB Mimarlar Odası Öğrenci Üyelik Yönetmeliğinin 8. Maddesine göre seçilirler. **"Madde 8-** Şube Yönetim Kurulu kararı ile, Üniversitelerin mimarlık bölümlerinde, Üniversite Öğrenci Temsilcisi, o bölümdeki Oda'nın öğrenci üyeleri arasından seçimle belirlenir. Etkinlik alanında birden fazla Mimarlık Bölümü olan Mimarlar Odası Şubelerinde, öğrenci okul temsilcilerinin katılımıyla, Şube öğrenci temsilciliği oluşturulur. Oda merkezinde ise, öğrenci okul temsilcilerinin katılımı ile Öğrenci Temsilciler Kurulu oluşturulur. Öğrenci Temsilciler kurulunun çalışma alan, ilke ve yöntemleri, **Temsilciler Kurulu ve Oda tarafından birlikte belirlenir. Oda, Merkez ve şube yönetim kurulları Temsilciler Kurulunun da temsilcilerinin belirlenen çalışma alanları, ilke ve yöntemleri doğrultusundaki çalışmalarına katkı verirler.**"

Öğrenci Komisyonu seçimleri özellikle yeni açılan mimarlık fakültelerinde oldukça heyecanlı geçti. Yeni aramıza katılan arkadaşlarımızın heyecanını paylaşarak, Oda ve öğrenciler arası bağı kuracak ve Öğrenci Komisyonu çalışmalarını şekillendirecek seçilen temsilci öğrencilere başarılar diyoruz.

2011-2012 Eğitim-Öğretim yılı Mimarlar Odası Ankara Şubesi Öğrenci Temsilcileri

OKUL	ADI SOYADI	SINIF
GAZİ ÜNİVERSİTESİ		
	Ahmet Korkmaz	1. sınıf
	Resul Saraç	2. sınıf
	Gökhan Ayyıldız	2. sınıf
	Nurdan Tosun	3. sınıf
	Reyhan Yüksel	3. sınıf
	Orçin Cihan	4. sınıf
	Kazım Halifeoğlu	4. sınıf
ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ		
	Meltem Özbek	1. sınıf
ODTÜ		
	Erbil Alkan	1. sınıf
	Görkem Yıldız	2. sınıf
	Anıl Sakaryalı	3. sınıf
	Samet Özdem	4. sınıf
ATILIM ÜNİVERSİTESİ		
	Kenan Uğurlu	1. sınıf
	Ali Öztürk	1. sınıf
	Zehra M. Aytemiz	1. sınıf
BOZOK ÜNİVERSİTESİ		
	Emre İşlertaş	3. Sınıf
	Aydın Ağır	4. Sınıf
	Ece Güler	4. sınıf
	M. Erdem Kanlı	3. Sınıf
	Aslı Dizman	2. Sınıf
	Büşra Dalgıç	1. Sınıf
	Yeliz Güler	1. Sınıf
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ		
	Ayşe Ceren Özata	1. sınıf
	Ahmet Gedikli	2. sınıf
	Şehri Çırpan	3. sınıf
	Doğaç Demirel	4. sınıf
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ		
	Selim Demirkol	

XIII. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, 2012

Türkiye'de mimarlık mesleğini ve kültürünü geliştirme hedefiyle gündem yaratan ilk kurumsal girişim olan Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Programı, Mimarlar Odası tarafından ilk kez 1988 yılında, Mimar Sinan'ın 400. ölüm yıldönümü anısına düzenlendi. Bugüne kadar gerçekleşen 12 dönemde, programa **1.671 eser katıldı** ve öncü nitelikteki çalışmaları nedeniyle **105 eser** ve **37 kişi / kuruluş** çeşitli dallarda ödüllendirildi.

Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, başarılı genç mimarların ortaya çıkmasına katkıda bulunduğu gibi, Türk mimarlarının yurtdışında tanıtımına da olanak sağlıyor. Türkiye'yi yurtdışında temsil etmek üzere Mimarlar Odası'ndan aday gösterilecek mimarlar ve eserler, ödül alanlar veya ödül adayı olanlar arasından seçiliyor: Uluslararası ödül programlarına katılım adayları ile çeşitli uluslararası sergileri oluşturan mimar ve eserler bu yolla belirleniyor. Böylelikle, yurtiçinde ve yurtdışında Türkiye mimarlığını başarıyla temsil eden eser ve mimarların farklı platformlarda tanınırlığı amaçlanıyor; mimarlık eserinin kamusalının artırılması, mimarın hak ve sorumluluklarının tanınması ve mesleki pratiğin ayrıntılarının yaygınlaşması süreçleri destekleniyor.

Serginin ilk günü akşamı yapılan ödül töreninde, ödül alan eserler ve sahipleri tanıtılarak kendilerine plaket veriliyor; ödüllerin maddi karşılığı bulunmuyor. Sergiye katılan ve ödül alan tüm eserler ilk olarak Ankara'da sergileniyor. Sergi bir sonraki ödül dönemine kadar, oluşturulan program çerçevesinde yurtiçinde ve yurtdışında birçok kentte ve etkinliğe taşınarak yeniden açılıyor.

Sergiye katılan eser ve mimarlar, İngilizce ve Türkçe olarak hazırlanan **Ulusal Mimarlık Ödülleri Katalogu** ile ulusal ve uluslararası mimarlık kamuoyuna ulaştırılıyor. Katılımcılara ücretsiz olarak gönderilen katalog, UIA üyesi dünya ülkelerindeki meslek örgütleri kütüphanelerine, ulusal ve uluslararası mesleki dergilere, uluslararası üniversite, araştırma merkezi ve uzmanlık kütüphanelerine ulaştırılarak güncel ve modern Türkiye mimarlığındaki düşünsel buluşçuluğun ve estetik beğenin tanıtımına, yaygınlaştırılmasına katkıda bulunuluyor.

Ödül alan eserler ve mimarlar aynı zamanda, 1988 yılından beri ödül alanların bir araya getirildiği **Ulusal Mimarlık Ödülleri Retrospektifi Sergisi'ne** ve **kataloguna** dâhil edilerek, bu sergi yurtiçi ve yurtdışında birçok kentte ve etkinlikte sergileniyor.

2010 yılında ödül alan yapılarla birlikte yeni bir uygulama başlatıldı. Ödül alan yapıların tescili için TC Kültür ve Turizm Bakanlığı'na başvuru yapılıyor ve süreci eserin müellifi ile birlikte takip ediliyor. Aynı zamanda, ödül alan yapılara, aldığı ödülün adının ve eser sahibinin isminin yer aldığı bilgi plaketi çakılıyor.

Dallar ve Kategoriler

Ulusal Mimarlık Ödülleri, iki ana başlık altında veriliyor: **MİMAR SİNAN BÜYÜK ÖDÜLÜ** ve **BAŞARI ÖDÜLLERİ**. Mimar Sinan Büyük Ödülü, tüm meslek hayatı boyunca verdiği eserleri ve mimarlığa geçen hizmetleri nedeniyle bir mimara veya ortak çalışan mimarlara veriliyor. Başarı Ödülleri ise dört kategoriye ayrılıyor: "**MİMARLIĞA KATKI DALI**", "**YAPI DALI**", "**PROJE DALI**", "**FİKİR SUNUMU DALI**". Yapı Dalı'nın kendi içinde "Yapı", "Koruma-Yaşatma" ve "Çevre" olmak üzere alt kategorileri bulunuyor. Mimar Sinan Büyük Ödülü, Mimarlığa Katkı Dalı ve bu programa eş zamanlı olarak yürütülen Anma Programı için seçilecek kişi/kurum için aday gösterilebilirken (www.mo.org.tr/ulusalsergi adresindeki "Aday Gösterme" bölümü), diğer dallar için kişisel başvuru gerekiyor.

Katılım Koşulları

Takvim

9 Mart 2012: Son Katılım Tarihi: Katılım Formu +

CD/DVD + Katılım Payı Makbuzu

29-30 Mart 2012: Jüri Toplantısı

13 Nisan 2012: Ödül Töreni (ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi, Ankara)

Sergi Açılışı (ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Ankara)

Sergi Programı

13-28 Nisan 2012: ODTÜ Mimarlık Fakültesi, ANKARA

14 Mayıs-9 Haziran 2012: Mimarlar Odası İstanbul BK Şubesi Sergi Salonu, Karaköy, İSTANBUL

1-7 Ekim 2012: İZMİR

Seçici Kurul

Ercan AĞIRBAŞ
Zeynep AHUNBAY
Alişan ÇIRAKOĞLU
C. Abdi GÜZER
Ziya TANALI

Düzenleme Komitesi

N. Müge CENGİZKAN (Koordinatör), Serhat BAŞDOĞAN, A. Derin İNAN, İlker ÖZDEL

Bilgi ve İletişim

N. MÜGE CENGİZKAN
T: +90.312.417 37 27
F: +90.312.418 03 61
E: yayin@mo.org.tr
A: Mimarlar Odası Genel Merkezi
Konur Sokak, no: 4/2, Yenışehir, ANKARA

Ayrıntılı Bilgi: www.mo.org.tr/ulusalsergi

Pritzker Mimarlık Ödüllerinin İlk Otuz Yılı

1979 – 2009

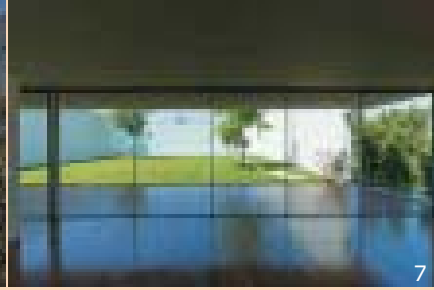
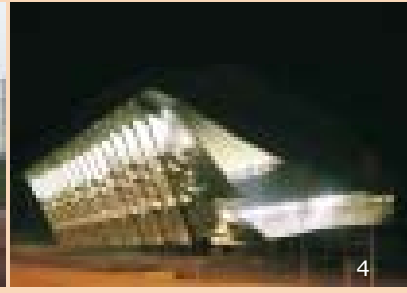
Mustafa M. Mazıoğlu, Y.Mimar

Geride bıraktığımız XX. Yüzyılın son çeyreği içinde, Jay ve Cindy Pritzker, **Nobel Ödülleri** kapsamı içinde bir mimarlık dalı bulunmamasından hareketle, uluslar arası kapsamda bir mimarlık ödülü verilmesi yönünde çalışma başlattılar. Ödüllerin **J.Paul Getty** tarafından finanse edilmesi ve 100.000 USD ile 225.000 USD arasında olması ve - 1988 yılı dışında- paylaşılmaması da kararlaştırıldı. **Pritzker Mimarlık Ödülleri**, bugün uluslar arası alanda en çok tanınmış ve prestij sahibi olma özelliği ve yaşayan mimarların eserlerine verilmesi koşulu ile tanınıyor.

Ödüle ev sahipliği yapan **Chicago Sanat Enstitüsü**, bu ödülün ilk verilmiş yıllarına rastlayan bir tarihte, Enstitü'nün Mimarlık Bölümü içerisinde bir müze de kurmak amacıyla girişimlerde bulunarak, ABD'deki sanat müzeleri arasında kapsam açısından ikinci büyüklükte olacak şekilde binlerce plan ve çizim ile Pritzker ödülleri sahiplerinin eserlerini de koleksiyonuna dâhil etmiştir.

ÖDÜL SAHİPLERİ:

- Philip Johnson (1979),
- Luis Barragan (1980),
- James Stirling (1981),
- Kevin Roche (1982),
- I.M.Pei (1983),
- Richard Meier (1984),
- Hans Hollein (1985),
- Gottfried Böhm (1986),
- Kenzo Tange (1987),
- Gordon Bunshaft ve Oscar Niemeyer (1988),
- Frank O. Gehry (1989),
- Aldo Rossi (1990),
- Robert Venturi (1991),
- Alvaro Siza (1992),
- Fumihiko Maki (1993),
- Christian de Portzamparc (1994),
- Tadao Ando (1995),
- Jose Rafael Moneo (1996),
- Sverre Fehn (1997),
- Renzo Piano (1998),
- Norman Foster (1999),
- Rem Koolhaas (2000),
- Jacques Herzog ve Pierre de Meuron (2001),
- Glenn Murcutt (2002),
- Jorn Utzon (2003),
- Zaha Hadid (2004),
- Thom Mayne (2005),
- Paulo Mendes da Rocha (2006),
- Richard Rogers (2007),
- Jean Nouvel (2008),
- Peter Zumthor (2009).

2011 Pritzker Ödülü

2011 Pritzker Ödülü 58 yaşındaki Portekizli mimar Eduardo Souto de Moura'nın olmuştur. Hyatt Kurumu başkanı Thomas J. Pritzker tarafından açıklanan 2011 Ödülü sahibi Eduardo Souto de Moura'nın mimarlığı "samimi ve güçlü" olarak tanımlanmıştır. Moura 1992 yılında Alvaro Siza'dan sonra ödül alan ikinci Portekizli mimar oldu.

Pritzker Ödülleri her yıl sanat ve mimarlık aracılığıyla çevre ve insanlığa katkıda bulunan mimarlara veriliyor. Pritzker Ödülü ile ilgili detaylı bilgiye <http://www.pritzkerprize.com/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Eduardo Souto de Moura'dan seçme eserler:

- 1- Konut, 2002, Serra da Arrabida, Portekiz.
- 2- Konut, 2002, Cascais, Portekiz.
- 3- Sinema Binası, 2003, Porto, Portekiz.
- 4- Belediye Stadyumu, 2003, Braga, Portekiz.
- 5- Burgo Gökdeleni, 2007, Porto, Portekiz.
- 6- Konut, 2007, Braga, Portekiz.
- 7- Konut, 2007, Maia, Portekiz.
- 8- Paula Rego Müzesi, 2008, Cascais, Portekiz.
- 9- Paula Rego Müzesi, 2008, Cascais, Portekiz.
- 10- Turizm ve Otelcilik Okulu, 2009, Portalegre, Portekiz.

2011 Yılı Jürisi:

- Lord Peter Palumbo (Başkan),
- Alejandro Aravena,
- Yung Ho Chang,
- Carlos Jimenez,
- Glenn Murcutt,
- Juhani Pallasmaa,
- Renzo Piano,
- Karen Stein,
- Martha Thorne (Sorumlu Müdür).

Başvuru:

Martha Thorne, Executive Director,
The Pritzker Architecture Prize,
General Rodrigo,3, 3-A,
28003 Madrid/Spain

Devam Eden Yarışmalar

Mimar Sinan'ı Anma Haftası - 3. Mimarlık Öyküleri Yarışması

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul BK Şubesi – Mimarlık Vakfı
Son Teslim Tarihi: 16 Ocak 2012
www.mimarist.org

Kent Düşleri 6: "Sosyal@SosyalKonut" Ulusal Öğrenci Fikir Projesi Yarışması

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
Son Teslim Tarihi: 27 Ocak 2012
<http://sosyalkonut.mimarlarodasiankara.org/>

2012 Blue Award

Son Teslim Tarihi: 1 Şubat 2012
Viyana Teknik Üniversitesi
<http://www.blueaward.at/>

Bursa Orhangazi Meydanı ve Çevresi Kentsel Tasarım Proje Yarışması

Bursa Büyükşehir Belediyesi
Son Teslim Tarihi: 7 Şubat 2012
<http://www.orhangazi.bel.tr/>

YTONG Stand Tasarım Yarışması 2012

Son Teslim Tarihi: 15 Şubat 2012
ytongyarisma@mimarist.org

2012 Yaşam Kiti: Yaratıcı Bir Çağrı Olan Mimarlık

ARCAM, Urban Arts Foundation ve CODE magazin
Son Teslim Tarihi: 21 Şubat 2012
<http://www.2012survivalkitproject.com>

Aslı İle Kerem Heykeli Serbest, Ulusal, Güzel Sanat Eseri Yarışması

Kayseri Belediyesi
Son Teslim Tarihi: 29 Şubat 2012
<http://www.kayseri-bld.gov.tr>

PROSteel 2012 Çelik Yapı Tasarımı Yarışması'na Başvurular Başladı

Türk Yapısal Çelik Derneği ve Borusan Mannesmann, Yapı-Endüstri Merkezi (YEM)
Son Başvuru Tarihi: 2 Mart 2012
<http://www.prosteel.org/2012/ana-sayfa-72.html>

Uluslararası "Ulusal Üniversite Kütüphanesi NUK II" Mimari Proje Yarışması

Slovenya Yüksek Öğrenim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı
Son Teslim Tarihi: 2 Mart 2012
http://www.zaps.si/index.php?m_id=NATECAJI

Şener Özler Çocuk ve Mimarlık Resim Yarışması-VI: "Barış"

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi
Son Teslim Tarihi: 23 Mart 2012
www.mimarist.org

"Arkeolojik Alanda Çatı" Milas – Uzunyuva Anıt Mezarı Arkeoparkı Koruyucu Çatısı

Çatıder – Ulusal Öğrenci Mimari Fikir Projesi Yarışması
Son Teslim Tarihi: 27 Mart 2012
www.catider.org.tr

"2011 Open Architecture Challenge" Tasarım Yarışması

Architecture for Humanity
Son Başvuru Tarihi: 31 Mart 2012
<http://openarchitecturenetwork.org/competitions/challenge/2011>

2012 UNESCO Kültürel Mirasın Korunması Asya-Pasifik Mirası Ödülleri

UNESCO
Son başvuru tarihi: 31 Mart 2012
<http://www.unescobkk.org/culture/wh/unesco-asia-pacific-heritage-awards-for-culture-heritage-conservation/2012-heritage-awards/>

OPPTA Uluslararası Fikir Yarışması

Son Kayıt Tarihi: 2 Nisan 2012
Son Teslim Tarihi: 16 Nisan 2012
<http://concurso.oppta.org/>

Schindler 2012 Uluslararası Mimarlık Yarışması

Son Kayıt Tarihi: 30 Nisan 2012
www.schindleraward.com

5. Beton Tasarım Yarışması

Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği (TÇMB)
Son Başvuru Tarihi: 14 Mayıs 2012
<http://www.concretedesigncompetition.com/>

MESLEKİ UYGULAMA

2012 Büro Tescil Belgeleri

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'ne yapılacak 2012 Yılında Büro Tescil Belgesi Başvurularında aranacak belgeler aşağıdaki gibidir.

ŞİRKET İSE;

1. Hisse oranlarının gösterildiği Ticaret Sicil Gazetesi fotokopisi
2. 2012 yılı onaylı Yevmiye Defteri ön sayfa fotokopisi
3. Vergi Levhası fotokopisi
4. Nüfus Cüzdanı fotokopisi
5. Büro Tescil Başvuru formu
6. Kuruluş Gazetesi (şirket adında "Mimarlık" ibaresi geçmediği durumlarda)
7. Şirket ortakları içerisinde TMMOB üyesi var ise (inşaat mühendisi makine mühendisi vb) ilgili ortakların TMMOB üyesi olduklarına dair bir belge (2012 büro tescil fotokopileri veya kayıtlı olduğu meslek odasından aldığı kimlik fotokopileri gibi)
8. İmza sirküleri

SERBEST BÜRO İSE;

1. 2012 yılı onaylı Serbest Meslek Kazanç Defteri ön sayfa fotokopisi
2. Vergi Levhası fotokopisi
3. Nüfus Cüzdanı fotokopisi
4. Büro Tescil Başvuru formu
5. Üyenin imza sirküsü ya da imza beyanı fotokopisi

BİLİNMEYEN ANKARA

'Ankara Fen Lisesi' Yerleşkesi¹

Sermin ÇAKICI²

KÜNYE:

Proje ekibi : Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Rektör Kemal Kurdaş; Milli Eğitim Bakanlığı - Orta Öğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı; FORD Vakfı - Türkiye Temsilcisi Eugene Northrop

İnşaat Ekibi : Rektör Yardımcısı: Orhan Alsaç;
Planlama Müdürü: Fuat Zadı.

Mimarlar : Altuğ Çinici ve Behruz Çinici

İnşaat Tarihi : 1963-1964

İşlev : Eğitim Kompleksi (Okul+Konferans Salonu+Kapalı Spor Salonu+Yemekhane+ Yurt Binaları+Öğretmen ve Personel Lojmanları)

Adres : 368. Sokak Çiğdem Mahallesi Balgat / Çankaya ANKARA

1964 yılında eğitime açılan Ankara Fen Lisesi (AFL), 1982 yılına kadar Türkiye'deki ilk ve tek fen lisesi olarak gösterilmiştir.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD³)'nün desteği ile başlatılan "Fen Projesi", ortaöğretim okulları üzerinde etkili olmuştur. VII. Milli Eğitim Şurası'nda alınan kararlar doğrultusunda bir ilim lisesi açılması amacıyla 3 Nisan 1962 gün ve 675 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı emri ile bir komisyon kurulmuştur. 21 Mayıs 1962 tarihinde sunulan raporda Fen Lisesi kurulmasının gerekçeleri belirtilip tartışmaya açılmıştır. 1963 yılı başında Fen Lisesi kurulması fikri ele alınmış, Milli Eğitim Bakanlığı, Ford Vakfı, ODTÜ ve Milletler Arası Kalkınma Teşkilatı tarafından proje gerçekleştirilmiştir.⁴ Projenin amacı, Türkiye'de üstün yetenekli çocuklara modern bilimde en çağdaş düzeyde eğitim verecek bir Fen Lisesi kurulması olarak açıklanmıştır. Projeyi üstlenen üçlü protokolü oluşturan ekip üyelerinden biri olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi, mimari ve mühendislik projelerinin üretilmesi ve uygulanmasından sorumlu iken, Milli Eğitim Bakanlığı ve FORD vakfı lise yapılarının inşası ve teçhizat temini ile ilgili parasal kaynağın elde edilmesi için görevlendirilmiştir.

Fen Lisesi inşaatı 1963 senesinin Ağustos ayında ihaleye çıkmıştır. Projenin Ankara Üniversitesi, O.D.T.Ü, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi ve A.B.D.'de Florida State Üniversitesi tarafından ortaklaşa yürütülmesi öngörülmüştür.⁵ Proje 23 Ekim 1963 tarihinde fiili olarak başlamıştır. İnşaatın geçici

kabulü 1964 senesinin Eylül ayında yapılmış, lise yapılarının inşaatı için ODTÜ arazisi sınırları içerisinde sakin ve ormanlık bir alan seçilmiştir. Seçilen arazide okul binası yanı sıra yurt binaları, yemekhane, konferans salonu ve spor alanları inşa edilmiştir. Bu özelliğiyle AFL'nin bir kampüs niteliği taşıdığı

söylenbilir. Yapıların mimari tasarımı Behruz Çinici ve Altuğ Çinici'nin yönetiminde mimar Kemal Aran ve

fotoğraflarından anlaşıldığı kadarıyla, lisenin bahçesinde inşa edilmiş olan kapalı spor salonu ise 1980'lerden önceye tarihlenmektedir. Behruz Çinici, sonradan eklenen bu yapının kendisi tarafından tasarlanmadığını belirtirken, bu yapının kampüsteki diğer yapılarla ve oturtulduğu topografya ile olan ilişkisini olumlu karşıladığını da aktarmıştır.

1989 yılında kurulan Ankara Fen Liseliler Derneği (AFLD) ve Ankara Fen Liseliler Vakfı (AFLIVA)'nın destekleri ile AFL yapılarında bakım-onarım çalışmaları yapılmıştır. Lise müfredatındaki değişiklikler nedeniyle, 2002 yılında, eğitim binası içerisindeki bazı sınıfların yeniden düzenlenmesi gerekmiştir. Örneğin, sınıf ve laboratuvar mekânları kimya derslerinde kullanılmak üzere Behruz Çinici'nin oğlu mimar Can Çinici tarafından özgün yapıya zarar vermeyecek şekilde yeniden tasarlanmıştır. Aynı tarihte, yurt binaları ve kapalı spor salonu da yenilenmiştir. 2009 yılında ise mimar Behruz Çinici'nin de bizzat katılımıyla Lisenin konferans salonu onarılmış ve AFLIVA Kültür Merkezi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Çinici'nin anlatımına göre, yapının basit onarımı yapılırken sıva, badana ve yapı malzemeleri özgününe uygun şekilde yenilenmiştir. Tavan ve taban malzemeleri çağdaş malzeme ile yenilenirken, oturulan koltuklara kadar her şeyin korunmasına karşı gösterilen hassasiyet sonucu yapının mekânsal niteliğinde ciddi bir değişim yaratılmamış olması olumlu karşılanmaktadır. Kampus genelindeki restorasyon uygulamaları sonrasında yapıların genelinde büyük değişiklikler yapılsa da yurt binalarının çatıları ve kapalı spor salonu cephesinde olduğu gibi ciddi yenileme çalışmaları da yer yer gözlenebilmektedir. Yine de Ankara Fen Lisesi, yapıldığı dönemin mimari özelliklerini halen belli bir bütünlükte yansıtabilmektedir.

KAYNAKÇA:

Altuğ ve Behruz Çinici, **Mimarlık Çalışmaları 1961-70**, Ankara.

Kemal Kurdaş, **ODTÜ YILLARIM 'Bir Hizmetin Hikâyesi'**, 1998, Ankara.

Orhan Alsaç, "Ucuz Yapı Yapmak-Ankara Fen Lisesi Projesi", **Mimarlık**, 1966, s.31-33.

AFLD Bülteni, 'AFLIVA'dan Haberler "Okulumuz Mezunların Katkısıyla Yenilendi", Sonbahar-Kış 2002, sayı: 23-24.

AFLD (Ankara Fen Liseliler Derneği) üyelerinden T. Hürsel Kendir'in kişisel fotoğraf arşivi.

¹Bu metin, Doç.Dr. Elvan ALTAN ERGUT tarafından ODTÜ Mimarlık Tarihi Lisansüstü Programı'nda verilen "AH 544 Architectural Research Studio – ANKARA 1950-1980" dersi kapsamında 2009 yılında yazar tarafından hazırlanan çalışmadan derlenmiştir.

²ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, scakici@metu.edu.tr

³OECD, 14 Aralık 1960 tarihinde imzalanan Paris Sözleşmesi'ne dayanılarak, 1961'de kurulmuştur ve savaş yıkıntıları içindeki Avrupa'nın Marshall Planı çerçevesinde yeniden yapılandırılması amacıyla 1948 yılında kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün (OEEC) doğrudan mirasçısıdır.

⁴Kemal Kurdaş, (1998), **Ödütü Yıllarım: Bir Hizmetin Hikâyesi**, Ankara, s.110.

⁵Orhan Alsaç, (1966), "Ucuz Yapı Yapmak-Ankara Fen Lisesi Projesi", **Mimarlık, İstanbul**, s. 31-33

Bina Kimlikleri: Cumhuriyetin 50 Yılı

Elvan Altan Ergut, Bina Kimlikleri ve Envanteri Proje Koordinatörü

Bina Kimlikleri: Ankara, Cumhuriyetin 50 Yılı
Building Identities: Ankara, 50 Years of the Republic
3. Baskı İngilizce-Türkçe, 2000 Adet, Mattek Matbaacılık

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin 10 yılı yakın zamandır sürdürdüğü Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesinin ilk ürünlerinden biri olan Bina Kimlikleri Sergisi Katalogunun birinci ve ikinci baskıları kısa zamanda tükendi. Bir yandan proje yeni ürünler oluşturarak tüm hızı ile ilerken, diğer yandan kentte farkındalık yaratmak, kültürel miras konusunda bilinç oluşturmak, mimarlığı kentte ve gündelik yaşamda görünür kılmak üzere yola çıktığımız Bina Kimlikleri Sergisi, proje ekibinin bile hayal edemediği bir hızla geniş kitlelere ulaşmayı başardı. Sergi oluşturulduğu günden bu yana yurtiçi ve yurtdışında farklı işbirlikleri ile toplumun değişik kesimlerinden izleyicilerle buluştu; sergi katalogu ise hem kentliler hem de uzmanlar tarafından yoğun bir ilgiyle talep edilir oldu. Kısa zamanda tükenen sergi katalogunun genişletilmiş üçüncü baskısını yapmaktan mutluluk duyuyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, kentin mimarlık tarihinin ve kültürünün belgelenmesi amacıyla, "Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi"ni yürütmektedir. Antik kökenlerinden bir orta Anadolu Osmanlı yerleşimi olarak yaşadığı gelişmelere, Cumhuriyet'in başkenti olarak yeniden yaratıldığı süreçten günümüze kadar, Ankara kentinin geçirdiği tüm dönemleri kapsamı planlanan bu projeye Türkiye mimarları hakkında detaylı bilgi birikimi sağlanmaktadır. Proje çalışmaları tarihsel dönemler halinde etaplanarak sürdürülmektedir. Cumhuriyet döneminin ilk 50 yılını kapsayacak şekilde tanımlanan ilk üç etabın çalışmaları tamamlanmış ve sergilenmiştir. Çalışmanın etkisini sergi mekânı ve zamanını aşması ve yaygınlaşması için önemli katkı sağlayacağı umularak hazırlanan bu katalog ise sergilenen ürünleri daha ayrıntılı olarak anlatan bir çalışmadır.

Çalışmanın ilk aşaması olarak, dönemin binalarına ait temel bilgiler, planlar, eski ve güncel fotoğraflar ve benzeri tüm yazılı ve görsel belge derlenmiş ve geniş bir arşiv oluşmaya başlamıştır. Sergilenen ve katalogta yer alan yapılar, hem mimarlık alanındaki önemleri, hem de tarihsel gelişmelerde ve kentin günlük yaşamında oynadıkları rol göz önüne alınarak yapılan seçim sonucunda belirlenmiştir. Binaların seçim kriterlerinin oluşturulması, sunulacak bilgiyi elde etme ve sunma yollarının belirlenmesi ve belgeleme çalışmalarının bu yönde sürdürülmesi, Prof. Dr. İnci Aslanoğlu'nun akademik direktörlüğünde ve akademisyenlerle diğer uzmanların danışmanlığında ve destekleriyle gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında tamamlanan "Bina Kimlikleri Ankara, Cumhuriyetin 50 yılı" çalışması, Cumhuriyet'in kurulduğu 1923 yılından 1973 yılına kadar süren dönemde gerçekleştirilen mimarlığın üslûpsal, mekânsal ve işlevsel özelliklerini belgeleyen 57 yapıyı sunarak, kentin dönüşüm yaşadığı Cumhuriyet

döneminin yapılı çevresinin genel panoramasını vermeyi hedeflemektedir. Yapıların kimlik belgeleri olarak tasarlanan tanıtım sayfalarında yapılar hakkında temel bilgi verilerek, başkentin mimari ve kentsel özgün karakterine dikkat çekilmesi düşünülmüş; projenin hedefleri kapsamında, konunun uzmanları yerine geniş kitleler hedeflenerek, yalın bir sunum şekli tercih edilmiştir. Projenin tanımlanan ürünleri sadece sergiler ve katalog değildir. Proje kapsamında yürütülen ve yürütülecek çalışmalarda belgelenen yapılar hakkındaki tüm görsel ve yazılı bilginin daha da geniş kesimlerce ve sürekli kullanılmasını sağlamak temel hedefdir. Bunun için web sitesi hazırlanmış ve Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin sayfasından ulaşılarak kullanıma açılmıştır.

Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi diğer yandan farklı etkinlikler ve ürünlerle çalışma alanının yaygınlaşması ve gelişmesi hedefi ile iki önemli yayına imza attı. Bunlardan ilki Ankara'daki farklı dönemlere ait kültür mirasının çok katmanlı yapısının haritalar üzerinden aktarıldığı "Altındağ Kent Merkezi Mimarlık Rehberi" oldu. Ağustos 2011'de yayınlanan rehberde Altındağ İlçe sınırları içerisinde yer alan toplumsal, kültürel ve kentsel yaşamdaki önemli mimarlık ürünleri tanıtıldı. Kökleri antik döneme kadar dayanan Ankara kenti için hazırlanan bu rehber-kitabın Başkent için önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyoruz. Projenin bir yan ürünü olarak oluşturulan diğer bir yayın ise Alman Kültür Merkezi ile işbirliği içinde hazırlanan ve büyük oranda Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi'ne dayanan "Bir Başkentin Oluşumu: Avusturyalı, Alman ve İsviçreli Mimarların Ankara'daki İzleri" adlı çalışmanın bir sonucu olarak oluşturuldu. Bu çalışma ile birlikte Almanca konuşan mimarların izinde Ankara'daki yapılar tanıtılarak,

harita, sergi, web sayfası ve katalog ürünleri oluşturuldu. Proje kapsamında farklı işbirlikleri ile

KARİKATÜR

Ahmet Erkanlı

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi 2007 Mimarlık Haftası Karikatür Atölyesi Arşivinden alınmıştır.

MESLEKİ DENETİM

01.11.2011- 31.11.2011 Tarihleri Arası Mesleki Denetim Verileri

ANKARA ŞUBESİ VE TEMSİLCİLİKLERİ MESLEKİ DENETİM PROJE-TUS-ŞANTIYE				
ŞUBELER	Proje		Tus	Şantiye
	Adet	m ²	Adet	Adet
ANKARA ŞUBE	480	1465088,67	22	116
KARABÜK TEMSİLCİLİĞİ	31	32334,28	27	6
BARTIN TEMSİLCİLİĞİ	23	25409,04	7	6
KASTAMONU TEMSİLCİLİĞİ	24	37779,96	15	2
BOLU TEMSİLCİLİĞİ	57	72509,53	12	12
KIRŞEHİR TEMSİLCİLİĞİ	25	40136,99	3	4
ÇAYCUMA TEMSİLCİLİĞİ	11	6774	6	3
NEVŞEHİR TEMSİLCİLİĞİ	26	28562	15	2
ÇORUM TEMSİLCİLİĞİ	39	40291	12	9
SİVAS TEMSİLCİLİĞİ	29	32367	16	14
DÜZCE TEMSİLCİLİĞİ	25	21455,9	1	3
YOZGAT TEMSİLCİLİĞİ	23	21283,54	13	2
ERZİNCAN TEMSİLCİLİĞİ	12	15079,42	20	3
ZONGULDAK TEMSİLCİLİĞİ	6	11861,67	2	2
KDZ. EREĞLİ TEMSİLCİLİĞİ	15	97423,32	2	3
TOPLAM	826	1948356,32	173	187

ANKARA İLİ KULLANIM AMACINA GÖRE PROJE LİSTESİ		
KULLANIM AMACI	ADET	ALAN m2
AHIR	1	74,06
AKARYAKIT İSTASYONU	3	2891,29
ALIŞVERİŞ MERKEZİ,İŞ VE TİCARET MERKEZ	1	56748
APART	1	12671
APARTMAN	3	4095,8
ATÖLYE	8	31263,19
BAĞEVI	1	184,87
BAKIM İSTASYONU,OFİS	1	17639,8
BEKÇİEVİ	2	306,02
BÜRO	5	19302,67
CAMI	1	402,5
DEPO	5	21175,77
DÜĞÜN SALONU,YURT	1	2990
DÜKKAN	6	5728,08
DÜKKAN,KONUT	87	266406,7
EĞLENCE TESİSİ	1	10336,14
FABRİKA	10	92515,24
FOSEPTİK	3	45
HASTANE	1	31185,42
İMALATHANE	11	68010,64
İDARİ YAPILAR	1	110
İSTİNAT DUVARI	2	175
İŞYERİ	4	53132,16
İŞYERİ,KONUT	1	1266,75
JENARATÖR	1	28
KİLİSE	1	1127
KONUT	272	665554,43
KRES	1	284
KULÜBE	1	42,56
KÜLTÜR MERK.	1	7520,56
KÜMES	6	9219,34
KÜMES HAYVANLARI ÜRETİM	1	5683,44
MÜSTAKİL KONUT	9	1219,38
OFİS	3	6721,69
OKUL	3	7408,15
SERĞİ SALON	1	542,05
SPOR SALONU	1	13863
SU DEPOSU	1	37,84
TARIM YAPISI	1	3204,15
TİCARET	4	26984,73
VİLLA	27	10109,79
YURT	3	6882,46
TOPLAM	497	1465088,67

